

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Посланичка група НОВА СРБИЈА
18.11.2014. године
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
18.11.2014.
9 58
СА СМ-244/14

ПРЕДСЕДНИКУ
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

На основу члана 161. Пословника Народне скупштине Републике Србије на Предлог закона о заштити узбуњивача подносим

А М А Н Д М А Н

У члану 18. у ст. 3. и 4. после речи: „у року од“ број „15“ мења се бројем „осам“.

У члану 18. став 8. мења се тако да гласи:

„Овлашћени орган је дужан да обавести узбуњивача о исходу поступка по његовом окончању, у року од осам дана од дана окончања поступка из става 1. овог члана.“

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

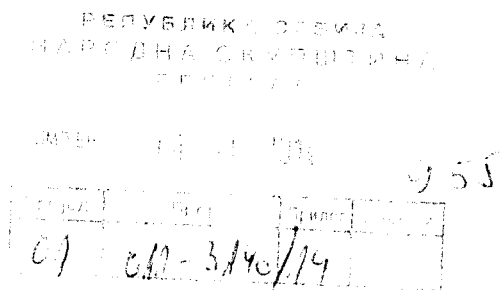
Уважавајући чињеницу да је поступање овлашћених органа у РС у највећој мери уређено другим законима, пре свега Законом о општем управном поступку који има своју динамику и рокове, ипак сматрам да треба имати у виду да је Закон о заштити узбуњивача специфичан јер уређује једну релативно нову материју. Због те његове посебности (што се види и из чињенице да је овлашћени орган дужан да на захтев узбуњивача овом лицу пружи обавештења о току и радњама предузетим у поступку, као и да му омогући да изврши увид у списе предмета, па и да присуствује радњама у поступку, уколико је то у складу са законом) као и потребе да цео поступак протекне брзо и безболно за узбуњивача, сматрам да је на овом месту сасвим примерено преузети формулацију из члана 15. став 3. предлога закона. Њом се уређује обавеза послодавца да у тачно одређеном року, а по његовом окончању, обавести узбуњивача о исходу поступка унутрашњег узбуњивања. Сматрам да по аналогији на исти начин треба уредити и обавезу овлашћеног органа у поступку спољашњег узбуњивања. При том скраћује се рок за достављање обавештења на сасвим довољних осам, уместо 15 дана, како је то иначе и предложено нашим амандманом на члан 15. предлога закона. Такође, имајући у виду да кроз целокупан текст предлога закона провејава хитност у поступању и решавању у вези са пријавама које достављају узбуњивачи, (нпр. члан 23. „поступак за судску заштиту у вези са узбуњивањем је хитан“, или члан 34. „о предлогу за одређивање привремене мере суд ће одлучити у року од осам дана од дана пријема предлога“) сматрам да је рок од осам дана који се овим амандманом у поступку спољашњег узбуњивања оставља овлашћеном органу за поступање по добијеној информацији, као и за прослеђивање те информације другом надлежном органу, сасвим примерен.

Народни посланик

Драган Јовановић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Посланичка група
Социјалистичка партија Србије (СПС)
18. новембар 2014. године
Београд

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
- Председнику -

На основу члана 161. Пословника Народне скупштине – Пречишћени текст
„Службени гласник Републике Србије“ бр. 20/12), на **ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О**
ЗАШТИТИ УЗБУЊИВАЧА, подносим следећи:

А М А Н Д М А Н

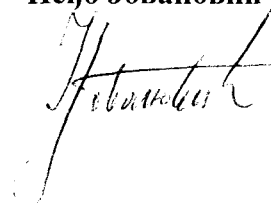
У члану 15. Предлога закона став 2. мења се и гласи:

„Послодавац је дужан да поступи по информацији без одлагања, а најкасније у року од три дана од дана пријема информације“.

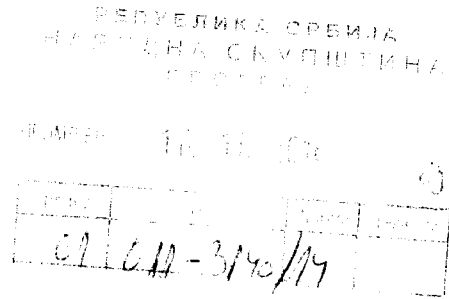
Образложење

Предложеном амандманом се инсистира на хитности поступка, а што је и интенција предлагача обзиром да је у предлогу закона предвиђено хитно поступање у пружању заштите узбуњивача. Смисао узбуњивања је сиречавање коруптивног деловања. Дакле ради се о заштићеном добру изузетног значаја за друштво и правни систем Републике Србије. Зато је недопустиво остављати дуге рокове за поступање по добијеној информацији, а сваки рок дужи од три дана је недопустив рок. Дужи рокови доводе до опасности од настанка злоупотреба и штетних последица а смисао и циљ овог закона је сиречавање штетних последица узбуњивањем.

НАРОДНИ ПОСЛАНИК
Неђо Јовановић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Посланичка група
Социјалистичка партија Србије (СПС)
18. новембар 2014. године
Београд

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
- Председнику -

На основу члана 161. Пословника Народне скупштине – Пречишћени текст „Службени гласник Републике Србије“ бр. 20/12), на **ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ЗАШТИТИ УЗБУЊИВАЧА**, подносим следећи:

А М А Н Д М А Н

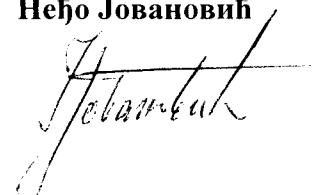
У члану 20. Предлога закона став 4. мења се и гласи:

„У случају да послодавац није у року од три дана поступпо по информацији у којој су садржани тајни подаци, односно, ако у истом року није одговорио или није предузео одговарајуће мере из своје надлежности, узбуњивач се може обратити овлашћеном органу“.

Образложење

Предложеним амандманом се инсистира на хитности поступка. Смисао узбуњивања је спречавање коруптивног деловања. Дакле ради се о заштићеном добру изузетног значаја за друштво и правни систем Републике Србије. Зато је недопустиво остављати дуге рокове за иступање ио добијеној информацији, а сваки рок дужи од три дана је недопустив рок. Дужи рокови доводе до опасности од настанка злоупотреба и штетних последица а смисао и циљ овог закона је спречавање штетних последица узбуњивањем. Рок од три дана у овом члану је неопходно потребан како би се сви органи државног апарата који су хијерархијски устројени, укључили у заштиту узбуњивача као вида сузбијања коруптивног деловања и повреде јавног интереса.

НАРОДНИ ПОСЛАННИК
Неђо Јовановић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА

Посланичка група Демократска странка
18. новембар 2014. године
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
БЕОГРАД

ПРИМЉЕНО: 18. 11. 2014

У.З.

Орг.јед.	Број	Прилог	Вредности
01	011-3140/14		

ПРЕДСЕДНИКУ
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

На основу члана 161.Пословника Народне скупштине, на Предлог закона о заштити узбуњивача, подносим

А М А Н Д М А Н

После члана 5. додаје се назив члана и члан 5а који гласе:

„Заштита члана антикорупцијских тела“

Члан 5а

Стални члан локалних, покрајинских и републичких антикорупцијских тела ужива заштиту као узбуњивач за време трајања мандата и најмање годину дана по његовом окончању.

Образложење

Предложено законско решење у амандману је у складу са актуелном националном Стратегијом за борбу против корупције, као и Акционим планом за њену реализацију. Национална Стратегија и Акциони план предвиђају формирање локалних антикорупцијских тела у свим градовима и општинама на територији Републике Србије. Ова тела требало би да имају статус радних тела локалних скупштина. Према Стратегији и Акционом плану, модел Локалног плана за борбу против корупције у којем би била предвиђена оваква, антикорупцијска тела донеће Агенција за борбу против корупције, у сарадњи са Сталном конференцијом градова и општина и невладиним сектором.

У десетак градова и општина Србије локалне Скупштине већ су усвојиле Локалне планове за борбу против корупције, а на основу њих формиран су Локални антикорупцијски форуми, који су надлежни за реализацију тих планова. Овакви Планови и Форуми настали су у оквиру пројекта “Градови

против корупције”, који је реализовао Биро за друштвена истраживања из Београда у сарадњи са партнерским невладиним организацијама, а који су те локалне самоуправе прихватиле.

Чињеница је да многи стални чланови антикорупцијских тела, који се боре против корупције из личног уверења и на ширем плану, а не само ситуационо и у свом радном окружењу, могу доћи под удар не само својих, већ и других послодаваца. Због тога је веома важно кроз законску регулативу заштитити, охрабрити и оснажити чланове оваквих тела у којима на најбољи начин долази до изражаја значај грађанског активизма у борби за јавни интерес.

НАРОДНИ ПОСЛАНИК

проф. др Душан Милосављевић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Одбор за правосуђе, државну управу
и локалну самоуправу
20. новембар 2014. године
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
БЕОГРАД

ПРИМЉЕНО: 20. 11. 2014

Орг. јед.	Број	Прилог	Времетрај
02	011-3190		

ПРЕДСЕДНИКУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

На основу члана 157. став 6. и члана 161. став 1. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12 – Пречишћени текст), Одбор за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу подноси на Предлог закона о заштити узбуњивача следеће амандмане:

АМАНДМАН I

Назив члана 8. и члан 8. Предлога закона мењају се и гласе:

„Заштита лица у вршењу службене дужности

Члан 8.

Лице које је у вршењу службене дужности доставило информацију има право на заштиту као узбуњивач ако учини вероватним да је према њему предузета штетна радња због достављања информације.”

Образложење

Амандманом се прецизира одредба члана 8. Предлога закона.

АМАНДМАН II

У члану 18. став 4. реч: „овлашћени” брише се.

Образложење

Амандманом се исправља омашка у одредби члана 18. став 4. Предлога закона.

ПРЕДСЕДНИК
Петар Петровић
Петар Петровић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА

Посланичка група

БОРИС ТАДИЋ-Социјалдемократска странка, Заједно за Србију, Зелени Србије

18. новембар 2014. године

Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Београд, 18. 11. 2014.

Број	Датум	Иницијал	Својеручно
01	18. 11. 2014.		

950

**ПРЕДСЕДНИКУ
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ**

На основу члана 161. Пословника Народне скупштине, на Предлог Закона о заштити узбуњивача подносимо:

А М А Н Д М А Н I

Наслов Закона се мења и гласи:

„ЗАКОН О УЗБУЊИВАЊУ И ЗАШТИТИ УЗБУЊИВАЧА“

Образложење

Наслов Предлога закона је споран будући да нам је, како је предложено, говорн да се овим законом уређује само област заштите узбуњивача, односно ситуације када је предузета штетна радња према узбуњивачу, док је узбуњивање у потпуности искључено из наслова закона. Предмет закона и сам наслов закона нису у корелацији будући да се у члану 1. наводи да је предмет закона узбуњивање, поступак узбуњивања... а потом је код значења израза као први израз наведено управо узбуњивање. Поред тога узбуњивање је управо радња због које неко лице постаје узбуњивач, а није обрнуто, да је лице прво узбуњивач, па радња коју предузима због тога постаје узбуњивање.

А М А Н Д М А Н II

У члану 2. став 1. тачка 1) после речи: „откривање информације,“ додају се речи: „учињено у складу са овим законом,“.

У тачки 2) реч: „својим“ брише се.

У тачки б) после речи: „ којом се врши узбуњивање“ додају се речи: „односно орган који је примио информацију којом се врши узбуњивање,“

Додаје се нови став 2. који гласи:

„ Све речи у овом закону које су употребљене у једном граматичком роду односе се подједнако на особе оба пола.“

Образложење

Предложеним амандманом у тачки 1) је прецизно утврђује да узбуњивање може бити откривање информација учињено само у складу са овим законом. Било какво другачије откривање информација, без поштовања процедуре утврђене овим законом не може се сматрати узбуњивањем те самим тим ни лице које открива информације не може добити ни статус ни заштиту узбуњивача.

У тачки 2) брисањем речи „својим“ омогућава се да узбуњивач изврши узбуњивање у вези са радним ангажовањем и запошљавањем и других лица, а не само у вези са својим радним ангажовањем и запошљавањем (како је сада формулисано у Предлогу закона). Смисао узбуњивања није да се оно врши када је неко лице директно и само оно угрожено или су његова права повређена већ је смисао узбуњивање откривање информација о кршењу прописа ради заштите јавног интереса.

У тачки 6) се под овлашћеним органом подразумева не само надлежни орган за поступање по информацијама којима се врши узбуњивање, већ сваки орган који информацију прими. Наиме, не може се очекивати од грађана да познају надлежности органа. Грађани ће врло често информације обелоданити органу за који мисле да је надлежан, што не значи да ће тај орган и бити надлежан. Проширивањем дефиниције овлашћеног органа и на органе који примају информацију правила о узбуњивању и заштити узбуњивача примењују се и на те органе и обезбеђује се боља заштита података.

Додавањем новог става 2. који регулише коришћење граматичког рода у Закону изражава се посвећеност родној равноправности у нашем друштву.

АМАНДМАН III

У члану 5. после тачке 3) додају се нове тач. 4) – 6) које гласе:

„ 4) информација, према сазнању узбуњивача, није од раније позната послодавцу, овлашћеном органу или јавности;

5) није откривање информације условно добијањем било какве користи за себе или другог, изузев када се условљавање одисои на отклањање незаконитости или опасности из члана 2. тачка 1) овог закона;

6) није објавио посебно осетљиве податке о личности који нису од значаја за отклањање угрожавања јавног интереса.“

Образложење

У члану 5. после тачке 3) додају се нове тач. 4)-6) којима се обезбеђује да заштита може бити пружена само узбуњивачу који је савестан, односно који је узбуњивање извршио у доброј вери уз истовремено поштовање заштите посебно осетљивих података о личности.

У предлагању амандмана се пошло од мишљења Агенције за борбу против корупције о овом закону која је управо препоручила да се мора обезбедити да узбуњивач поступа у доброј вери.

Приликом формулсања амандмана такође се ишло и од предлога Транспарентности Србија, али и од Модела Закона о узбуњивању који је израдила радна група коју је формирао Повереник за заштиту података о личности, а чији председник је био Заштитник грађана. Моделом је посебно разрађено питање савесности узбуњивања.

Сматрамо да је ово питање од виталног значаја, будући да је материја узбуњивања врло значајна али и осетљива. Колико узбуњивачи могу бити значајани савезници у борби против корупције, толико се исто овај закон може претворити у своју супротност, уколико се не обрати посебна пажња на питање савесности узбуњивача.

А М А Н Д М А Н IV

У члану 8. после речи: „вршења службене дужности“ брише се тачка и додају се речи: „у складу са законом.“

Образложење

Предложеним амандманом се врши додатно прецизирање да ће службено лице имати право на заштиту као узбуњивач само уколико трпи одмазду, јер је службену дужност вршило у складу са законом и нижим прописима. Уколико се не допуни члаи на начин предложен амандманом отвара се могућност да одређена лица која су саикционисана због тога што службену дужност нису обављала у потпуности у складу са правилима траже заштиту као узбуњивачи. Поред тога на овај начин се додатно штити јавни интерес, јер је управо у јавном интересу да се службена дужност не може вршити никако другачије него у складу са прописима и иа овај начин се додатно штити интегритет институција и оних који обављају службену дужност.

А М А Н Д М А Н V

Наслов члана 10. мења се и гласи:

„Заштита информације која је предмет узбуњивања и података о личности узбуњивача „

У члану 10. додаје се нови став 1. који гласи:

„Послодавац, односно овлашћени органи дужан је да именује лице овлашћено за пријем информација и вођење поступка у вези са узбуњивањем, а које прима у и обрађује информације и води поступак у вези са узбуњивањем код послодавца, односно у овлашћеном органу.“

Постојећи ст. 1. -5. постају ст. 2.-6.

У садашњем ставу 2. после броја: „1.“ Додаје се: „и 2.“

У садашњем ставу 5. број: „1.“ Замењује се бројем: „2.“

Образложење

Предложеним амандманом се проширује заштита података и на информације које су предмет узбуњивања и податке у вези са том информацијом, независно од података од личности. Имајући у виду значај узбуњивања и чињеницу да се узбуњивање увек врши у јавном интересу, те да се из истих разлога пружа заштита узбуњивачу уколико због узбуњивања трпи одмазду, сматрамо да је потребно заштитити и саме информације које су предмет узбуњивања. Ово је посебно битно у ситуацијама када самн узбуњивачи из страха од одмазде, чак и кријући свој идентитет, достављају информације. Заштита се остварује тиме што овлашћено лице прима и обрађује информације које су предмет узбуњивања, односно податке у вези са тим информацијама, чиме се смањује могућност да неко неовлашћено поступа са овим информацијама, као и могућност да ове информације неовлашћено буду откривене, што би додатно могло да угрози јавни интерес и идентитет узбуњивача.

АМАНДМАН VI

У члану 13. став 1. речи: „као и“ замењују се речју: „или“.

Став 2. мења се и гласи:

„Информација може бити октривена усмено или писмено, лично или било којим средством комуникације.“

После става 2. додаје се нови ст. 3. који гласи:

„Узбуњивач није дужан да достави било који податак о себи нити да потпише документ који садржи информацију, уколико то не жели, што не утнче на његово право на заштиту утврђено овим законом.“

Образложење

Предложеним амандманом се у ставу 1. врши језичко прецизирање тако да су подаци које садржи информација постављени алтернативно, а не кумулативно како је то учињено у Предлогу закона. На основу формулације у Предлогу закона лако се може закључити да се информација која је предмет узбуњивања мора да садржи све наведене податке да би се могла сматрати релевантном информацијом по овом закону.

Предложене измене које се односе на став 2. и нови став 3. имају за циљ да јасно одреде да се информација може открити на било који начин и да узбуњивач није дужан да доставља било које податке о себи, односно да није дужан да открива свој идентитет, што је у складу са следећим ставом да постоји обавеза поступања по анонимним обавештењима. Прецизирање у самом закону да се информација може открити на било који начин онемогућава да се касније нижим актима уреди таква процедура која би наметала узбуњивачу обавезу да мора нпр. Достављати информације у писаној форми. Следећим ставом се предвиђа да узбуњивач не мора да потписује документ у коме отрива информацију или да не мора да открива било који податак уколико то не жели, чиме се не утиче на његово право на заштиту. Дакле и даље има право на заштиту као узбуњивач.

А М А Н Д М А Н VII

У члану 14. у ставу 4. после речи: „достави“ додају се речи: „без одлагања“.

После става 4. додаје се нови став 5. који гласи:

„Послодавац је дужан да приликом заснивања радног односа или било ког другог односа који подразумева радни ангажман у смислу закона који регулише радне односе, достави радно ангажованом лицу обавештење о правима из овог закона.“

Постојећи став 5. постаје став 6. иза кога се додаје нови став 7.

„Име, презиме, радно место, контакт телефон и адреса електронске поште лица овлашћеног за пријем информација и вођење поступка у вези са узбуњивем се објављују на званичној интернет страници послодавца и на огласној табли код послодавца.“

О б р а з л о ж е њ е

Предложеним амандманом се предвиђају решења која могу да обезбеде већи степен заштите узбуњивача. Наиме, утврђује се обавеза да свако радно ангажовано лице мора добити обавештење о правима из овог закона, а објављивањем података лица овлашћеног за пријем информација, механизми предвиђени овим законом истају доступнији и транспарентни, чиме се уједно и спречавају евентуална лутања у проналажењу овлашћених лица и спречава се непотребно шпрење података о узбуњивању и узбуњивачима.

А М А Н Д М А Н VIII

У члану 15. став 1. после речи: „ послодавцу“ додају се речи: „и мора бити окончан најкасније у року од 3 месеца од дана достављања информације.“

У ставу 2. број „15“ замењује се бројем „8“.

У ставу 3. после речи: „дужан да“ додаје се реч: „ писмено“, а речи: „по његовом окончању“ у истом ставу бришу се.

О б р а з л о ж е њ е

Предложеним амандманом се предвиђа рок у коме се мора окончати поступак унутрашњег узбуњивања, што је од значаја за евентуално спољашње узбуњивање или узбуњивање јавности.

Истим амандманом се скраћује крајњи рок у ком послодавац мора да поступи по информацији. Сматрамо да је рок од 15 дана непримерено дуг. Наиме, у првом делу става је већ означено да је послодавац дужан да без одлагања поступи по информацији, што је и разумљиво, ако се има у виду какве додатке треба да садржи информација у смислу овог закона, да би била релевантна за узбуњивање. Имајући то у виду, сматрамо да је рок од 15 дана исувише дуг. Прихватимо да је могуће да у одређеним ситуацијама послодавац не

може одмах да поступи по информацији, али рок од 8 дана оставља време да се предузму мере а и даље задржава карактер хитности.

Поред тога амандманом се предвиђа да је послодавац дужан писмено да обавести узбуњивача о исходу поступка. Уколико се не прецизира самим законом форма у којој послодавац мора обавестити узбуњивача, могуће је дозволити да то буде и усмено или на било који други начин, чак је могуће дозволити правило да начин на који се узбуњивач обрати послодавцу буде и начин на који ће послодавац њега обавестити о исходу. Сматрамо да је недопустиво да форма обавештења остане нерегулисана, нарочито када се има у виду да узбуњивач који сматра да унутрашње узбуњивање није имало ефекта може да спроведе спољашње узбуњивање. У таквим ситуацијама писмено обавештење има такав ефекат да ће послодавац ипак озбиљније приступити разматрању информације када је свестан да ће морати писмено да образложи исход поступка и да то касније може да има епилог и у форми спољашњег узбуњивања.

А М А Н Д М А Н IX

У члану 16. став 1. речи: „који има више од десет запослених дужан је“ замењују се речима: „је дужан“.

О б р а з л о ж е њ е

Сматрамо да обавеза послодавца да општим актом уреди поступак унутрашњег узбуњивања не треба да буде условљена бројем запослених, нарочито што се овде очигледно полази од несреће аналогичне са Законом о раду и обавезом послодавца да дојесе Правилник о систематизацији радних места када има више од десет запослених.

Прво, овај закон се не односи само на запослене већ на све радно ангажоване, дакле и оне који су ангажовани по основу привремених и повремених послова, уговора о делу итд. Тако да сам термин који користи Предлагач није адекватан, нарочито када се има у виду да у објашњењу појмова користи појам „радно ангажовање“ а не „запоселни“. Ово је посебно занимљиво код фирми које се баве грађевинским пословима који су по својој природи сезонски послови. Могуће је да такав послодавац има тек неколико запослених (нпр. 5 на неодређено време), те према томе не би имао обавезу да донесе овакав акт, а фактички у сезони има и по неколико десетина радника.

Међутим оно што је битније је да правила којима се уређује унутрашње узбуњивање никако се не могу везивати за број радника. Могуће је да се послодавац бави неком делатношћу која се према досадашњем искуству показала као делатност у којој је повећан степен корупције, а да истовремено такав послодавац има мали број запослених.

Из наведеног разлога предлажемо да послодавци без обзира на број запослених морају имати акт којим се уређује унутрашње узбуњивање.

А М А Н Д М А Н Х

У члану 17. речи: „који има више од десет запослених“ бришу се.

О б р а з л о ж е њ е

Амандман представља логичну целину са амандманом предложеним на члан 16.

А М А Н Д М А Н Х I

У члану 18. додаје се нови став 1. који гласи:

„ Спољашње узбуњивање се врши:

- 1) за време поступка по унутрашњем узбуњивању када се он не води разумном року, односно када није окончан у року предвиђеном законом;
- 2) по окончаном поступку по унутрашњем узбуњивању, када узбуњивач сматра да је поступак био неправилан или када не добије обавештење по окончаном поступку на начин на који је прописао овим законом;
- 3) када се узбуњивање односи или узбуњивач има разумно уверење да се узбуњивање односи на лице овлашћено за пријем информација и вође поступка у вези са узбуњивањем код послодавца и/или руководиоца.“

Постојећи ст. 1. – 8. постају ст. 2. -9.

У истојем ставу 4. после речи: „проследиће информацију“ додају се речи: „лицу овлашћеном за пријем информација и вођење поступка у вези са узбуњивањем у“.

У постојећем ставу 5. број: „4.“ замењује се бројем: „5.“.

У постојећем ставу 8. после речи: „дужаи да“ додаје се реч: „писмено“, а после речи „окончању“ додају се речи: „ у року од 15 дана од дана окончања2.

О б р а з л о ж е њ е

Предложеним амандманом се прецизира када се спроводи спољашње узбуњивање. Будући да из самог Предлога закона није најјасније да су видови узбуњивања постављени алтернативно или супсидијерно, амандманом смо одредили у којим случајевима се врши спољашње узбуњивање. То су случајеви када унутрашње узбуњивање није довело до резултата или када сам узбуњивач по природи ствари није у могућности да изврши унутрашње узбуњивање (нпр. Није радно ангажован али има информације које указује на угрожавање јавног интереса).

Поред тога амандманом су прецизирали обавезе овлашћеног органа у погледу начина доставе надлежном органу. Наиме, овде смо прецизирали да се информације могу доставити само овлашћеном лицу у надлежном органу, чиме се спречава да информације дођу у посед неовлашћених лица чиме би могао да се открије идентитет узбуњивача или да се открију информације које су предмет узбуњивања. Ово нарочито треба имати у виду када се зна да се комуникација између органа одвија преко писарница и да је уобичајено и

по правилима да садржи иако пошљикн буде позната ширем кругу лпца. Уколико се усвоји решење које предлажемо амандманом таква опасност се отклања.

А М А Н Д М А Н XII

У члану 19. у ставу 1. после речи: „унштење доказа“ брише се тачка и додају се речи: „ако се опасност може спречити само узбуњивањем јавности.“

После става 1. додају се нови ст. 2. и 3. којп гласе:

„Јавност се може узбунити, без претходног обавештавања послодавца или овлашћеног органа, када узбуњивач објављује информацију за коју је већ прписана обавеза објављивања.

Јавност се може узбунити, уз претходно обавештење овлашћеном органу:

- 1) Када се поступак по спољашњем узбуњивању пред тим органом не води у разумном року;
- 2) Када је поступак по спољашњем узбуњивању пред тим органом окончан али узбуњивач сматра да је поступак био неправилан.“

Образложење

Предложеним амандманом се прецизира у ставу 1. када се може извршити узбуњивање јавности, предвиђајући да је се то може учинити само уколико се опасност може спречити само узбуњивањем јавности. Поред тога предвиђају се различите ситуације у којима је могуће узбуњивање јавности када је то оправдано будући да нису предузете адекватне мере у поступку по унутрашњем односио спољашњем узбуњивању.

А М А Н Д М А Н XIII

У члану 37. став 1. речи: „које има више од десет запослених“ бришу се.

У ставу 3. речи: „код кога је радно ангажовано више од десет запослених“ бришу се.

Образложење

Амандман је усаглашавање са амандманом у коме смо предложили да сви послодавци имају исту обавезу доношења акта о поступку унутрашњег узбуњивања без обзира на број запослених.

А М А Н Д М А Н XIV

У члану 38. став 1. број: „500.000“ замењује се бројем: „2.000.000“.

Образложење

Сматрамо да је за овакве повреде закона горња граница казне ниска и да може чак деловати стимулативно на правна лица да не поступају у складу са законом, односно да калкулишу да им је „јефтнније“ да плате прекршајну казну него да се владају у складу са законом.

АМАНДМАН XV

У члану 39. у ставу 1. речи: „три месеца“ замњују се речима: „60 дана“

У ставу 2. речи: „једне године“ замењују се речима: „90 дана“.

Образложење

Сматрамо да су рокови у Предлогу закона непримерено дуги и да је, нарочито имајући у виду материју потребно да акти буду донети у краћим роковима.

АМАНДМАН XVI

У члану 41. после речи: „Службеном гласнику Републике Србије“ ставља се тачка, а остатак реченице се брише.

Образложење

Сматрамо да је рок за примену закона непримерено дуг, а да нема разлога да се не започне са применом закона одмах по ступању на снагу.

НАРОДНИ ПОСЛАНИЦИ

Марко Ђуришић

Снежана Маловић

Биљана Хасановић Кораћ

проф. др Нинослав Стојадновић

Бранка Каравидић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Посланичка група НОВА СРБИЈА
18.11.2014. године
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА

18. 11. 2014.

950

61	011-3170/14		
----	-------------	--	--

ПРЕДСЕДНИКУ
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

На основу члана 161. Пословника Народне скупштине Републике Србије на
Предлог закона о заштити узбуњивача подносим

А М А Н Д М А Н

У члану 41. после речи: „а примењује се по истеку“, речи: „шест месеци“ мењају се
речима: „три месеца“.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

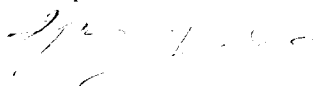
Имајући у виду ситуацију насталу након доношења Одлуке Уставног суда Републике
Србије од 23. октобра ове године, о несагласности Правилника о заштити лица које
пријави сумњу на корупцију са Уставом РС, сматрамо да се претећи правни вакуум
најбезболније може превазићи на амандманом предложени начин, дакле скраћењем
времена почетка примене Закона о заштити узбуњивача са шест на три месеца.

Народни посланици

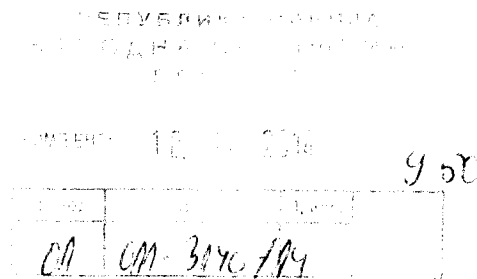

Дубравка Филиповски

Драган Јовановић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Посланичка група НОВА СРБИЈА
18.11.2014. године
Београд

ПРЕДСЕДНИКУ
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

На основу члана 161. Пословника Народне скупштине Републике Србије иа
Предлог закона о заштити узбуњивача подносим

А М А Н Д М А Н

У члану 15. у ст. 2. и 3. после речи: „у року од“ број „15“ мења се бројем „осам“.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

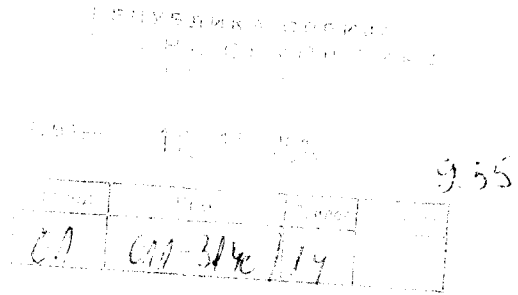
Имајући у виду да кроз целокупан текст предлога закона проверава хитност у поступању и решавању, а у вези пријава које достављају узбуњивачи, (нпр. члан 23. „поступак за судску заштиту у вези са узбуњивањем је хитан“, или члан 34. „о предлогу за одређивање привремене мере суд ће одлучити у року од осам дана од дана пријема предлога“), сматрамо да је рок од осам дана који се овим амандманом у поступку унутрашњег узбуњивања оставља послодавцу за поступање по пријави, као и за обавештавање узбуњивача по окончаном поступку, сасвим примерен.

Народни посланици

Дубравка Филпповски

Драган Јовановић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Посланичка група
Социјалистичка партија Србије (СПС)
18. новембар 2014. године
Београд

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
- П р е с е д и н к у -

На основу члана 161. Пословника Народне скупштине – Пречишћени текст („Службени гласник Републике Србије“ бр. 20/12), на **ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ЗАШТИТИ УЗБУЊИВАЧА**, подносим следећи:

А М А Н Д М А Н

У члану 18. Предлога закона ставови 3. и 4. мењају се и гласе:

„Овлашћени орган је дужан да поступи по информацији из става 1. овог члана без одлагања, а најкасније у року од три дана од дана пријема информације.

Ако овлашћени орган коме је достављена информација није надлежан за поступање у вези са узбуњивањем, дужан је да ипроследи информацију надлежном органу у року од три дана од дана пријема информације и да о томе у истом року обавести узбуњивача“.

У истом члану став 8. мења се и гласи:

„Овлашћени орган је дужан да обавести узбуњивача о исходу поступка из ст. 1. овог члана у року од 15 дана од дана окончања поступка“.

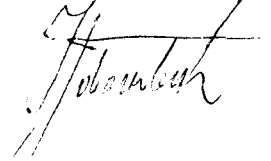
О б р а з л о ж е њ е

Предложеним амандманом се инсистира на хитности поступка. Смисао узбуњивања је спречавање коруптивног деловања. Дакле ради се о заштићеном добру изузетног значаја за друштво и правни систем Републике Србије. Зато је недопустиво остављати дуге рокове за поступање по добијеној информацији, а сваки рок дужи од три дана је недопустив рок.

Дужи рокови доводе до опасности од настанка злоупотреба и штетних последица а смисао и циљ овог закона је спречавање штетних последица узбуњивањем. Рок од три дана у овом члану је неопходно потребан како би се сви органи државног апарата који су хијерархијски уређени, укључили у заштиту узбуњивача као једног од видова сузбијања коруптивног деловања и повреде јавног интереса.

Предложеном изменом става 8. овог члана се овлашћеном органу ставља на терет обавеза обавештавања узбуњивача о исходу поступка на тај начин што се одређује рок у којем је овлашћени орган дужан да пружи такво обавештење. У супротном, како је то предложено у овом члану, овлашћеном органу би се оставила веома велика диспозитивна у погледу времена до када је он дужан да обавести узбуњивача о исходу поступка. То време би могло да траје неодређено дуго уколико се не прецизира тачан рок за испуњење наведене дужности овлашћеног органа.

НАРОДНИ ПОСЛАНИК
Неђо Јовановић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
18. новембар 2014. године
Београд

Број: 18. 11. 2014

940

Број	Број	Прав	Прав
18. 11. 2014	18. 11. 2014		

**ПРЕДСЕДНИКУ
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ**

На основу члана 161. Пословника Народне скупштине, на Предлог закона о заштити узбуњивача, подносимо следеће амандмане:

А М А Н Д М А Н И

У Предлогу закона о заштити узбуњивача, у члану 2. тачка 1) мења се и гласи:

„1) „узбуњивање“ је откривање информације о кршењу прописа, кршењу људских права, вршењу јавног овлашћења противно сврси због које је поверено, опасности по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину, као и ради спречавања штете великих размера, учињено у складу са овим законом;

У тачки 2) речи: „у вези са својим радним ангажовањем, поступком запошљавања, коришћењем услуга државних и других органа, носилаца јавних овлашћења или јавних служби, пословном сарадњом и правом власништва на привредном друштву“ замењују се речима: „у складу са овим законом“.

У тачки 3) реч: „послодавац“ у одређеном падежу и у свим другим члановима у овом закону замењује се речју: „организација“ у одговарајућем падежу.

Тачка 7) мења се и гласи:

„7) „штетна радња“ је свако чињење или нечињење у вези са узбуњивањем којим се узбуњивачу или лицу које има право на заштиту као узбуњивач угрожава или повређује право или интерес који није противан закону, односно којим се та лица стављају у неповољнији положај.“

Образложење

Тренутна дефиниција не садржи као свој битан елемент поступање у складу са правилима откривања информација која су прописана овим законом. С друге стране, та правила постоје, како у погледу форме, тако и садржаја откривања информација. Уколико дефиниција не буде допуњена, појам узбуњивања би обухватао и многе ситуације у којима у ствари не би постојала законска заштита,

што би створило тешкоће у примени закона. Такође, уколико дефиниција не буде допуњена, било би потребно да се допуни више других одредаба закона, па је ово решење примереније.

Актуелна одредба Предлога предвиђа да се узбуњивање мора односити на «радно ангажовање, поступак запошљавања, коришћење услуга државних и других органа, носилаца јавних овлашћења или јавних служби, пословном сарадњом и правом власништва над уделима у привредном друштву».

Из образложења се не види због чега је извршено ограничење по основу наведених облика повезаности између узбуњивача и органа или организације код којег је дошло до угрожавања јавног интереса. У ствари, није јасно због чега би се статус узбуњивача условљавао било којим обликом повезаности узбуњивача и органа код којег је дошло до повреде јавног интереса. Таква повезивања се могу наћи у законима других земаља, али је то последица историјских околности, као што је, на пример, чињеница да се заштита узбуњивача развијала у оквиру радноправних прописа. Имајући у виду да овакво ограничење није предвиђено Акционим планом за спровођење антикорупцијске стратегије, а да су међународни стандарди који указују на потребу заштите узбуњивача пре свега у вези са њиховим радним правима минимални (то јест, да им није сврха да забране заштиту права лица која до информација о угрожавању јавног интереса дођу у неком другом својству), смислено образложење овог ограничења би било неопходно како би се разумеле намере и циљеви предлагача.

Решење из Предлога закона доводи до нелогичних последица и до безразложног сужавања круга лица која би уживала заштиту. Поред тога, решење из Предлога закона би додатно непотребно закомпликовала поступак заштите узбуњивача, зато што би постојала још једна ствар коју би требало проверавати и доказивати приликом утврђивања постојања основа за пружање заштите узбуњивачу.

Напомињемо да би уношење ове измене могло да отвори питање за потребом постојања појединих других дефиниција у Закону, као што су „послодавац“, а поготово „радно ангажовање“.

Термин „послодавац“ је неадекватан. Под њиме се у ствари подразумева орган, организација, правно лице или привредни субјект у којем је дошло до повреде јавног интереса. У неким случајевима ће заиста узбуњивање бити у вези са радним или раду сличним односима, па би термин „послодавац“ могао имати смисла. Међутим, у многим другим случајевима, повреда на коју се указује неће имати везе са радним односима, нити ће доћи од запосленог код послодавца, већ од трећих лица (нпр. на основу пружања услуга). Због тога се предлаже замена неадекватне речи „послодавац“, релативно неутралном речју „организација“.

Уношење ове одредбе представља камен темељац било какве заштите узбуњивача. У супротном, орган или појединац који спроводи одмазду („штетну радњу“) према узбуњивачу може да с правом тврди да радња није последица узбуњивања, већ неких других чинилаца (на пример, да је запосленом умањена плата због кашњења на посао, а не због тога што је указао на неправилности). У актуелном Предлогу закона се говори о терету доказивања на начин који је сличан допуни коју предлажемо. Међутим, сматрамо да би ова узрочно-последична веза између узбуњивања и одмазде требало да буде саставни део дефиниције штетне радње. У Предлогу закона се говори о штетним радњама којима се узбуњивачу повређује неко право или о радњама којима се ставља у неповољнији положај. Сматрамо да би одредбу требало допунити тако да се осим «права» призна експлицитно и на интересе узбуњивача који нису противни закону, како би се предупредиле ситуације у којима се заштита одбија само због тога што не постоји експлицитно признато право лица које трпи штету због узбуњивања. Ово је нарочито значајно у ситуацијама када начин остваривања неког права није довољно детаљно уређен, или када само право није довољно прецизно дефинисано.

А М А Н Д М А Н П

У члану 3. став 1. мења се и гласи:

„Забрањено је спречавање узбуњивања које се врши у складу са овим законом.“

Образложење

Предлог закона, у члану 2. међу дефиницијама дефинише узбуњивање као „откривање информације о кршењу прописа, кршењу људских права, вршењу јавног овлашћења противно сврси због које је поверено, опасности по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину, као и ради спречавања штете великих размера“. У другим одредбама Предлога закона предвиђају се процедурални и стварни разлози који ће за неке видове узбуњивања пружити законску заштиту, а за друге не.

Међутим, у самој дефиницији узбуњивањем се сматра свако „откривање информације“, без обзира на то да ли су поштована правила из самог закона или не. Уколико се овај део дефиниције не промени, она би у оквиру члана 3. требало прописати да се забрањује спречавање узбуњивања које се врши у складу са овим законом. С друге стране, не би било забрањено спречавати оне видове узбуњивања који су супротни одредбама овог закона, што ће у неким случајевима бити и дужност органа на основу других прописа.

У вези са овим, требало би размотрити да ли постоји потреба и за допуном ст. 2. на сличан начин.

А М А Н Д М А Н Ш

У члану 5. тачка 2) мења се и гласи:

„2) открије информацију из члана 2. тачка 1) овог закона (у даљем тексту: информација), непосредно након сазнања за извршену радњу због које се врши узбуњивање или након што је проверио податке битне за узбуњивање, а најкасније у року од годину дана сазнања за радњу и десет година од дана извршења те радње;“

После тачке 3) додају се тач. 4), 5), 6) и 7) које гласе:

„4) према знању узбуњивача, информација није од раније позната послодавцу, овлашћеном органу, односно јавности;

5) није тражио за себе или другог неку корист како не би открио информацију;

6) није стављао у изглед да ће открити информацију ако послодавац не учини неку радњу, изузев када се тражење односи на отклањање незаконитости или опасности из члана 2. тачка 1) овог закона;

7) није објавио посебно осетљиве податке о личности који нису од значаја за отклањање незаконитости или опасности из члана 2. тачка 1) овог закона.“

Образложење

Постојећи текст предлога омогућава да се овај посебан механизам законске заштите примени и у случајевима када је „узбуњивање“ било очигледно несавесно. Није спорно да нико не треба да трпи штетне последице само због тога што је указао на неку повреду прописа. Међутим, поготово на почетку примене овог по много чему новог правног института, који подразумева битно одступање од општих правила, заштиту би требало приоритетно пружити у оним случајевима где је поступање узбуњивача у јавном интересу неспорно. Због тога не би било примерено да се таква заштита пружа у ситуацијама када „узбуњивач“ калкулише са тиме да ли ће информацију поделити са надлежним органима или не, имајући у виду остваривање неке користи за себе.

Усвајање амандмана би довело до тога да се заштита пружа увек када узбуњивач информацију достави непосредно по сазнању за незаконитост или опасност и у ситуацијама када то учини након што је извршио неопходне и разумне провере података који су битни за узбуњивање. С друге стране, посебан механизам законске заштите се не би покретао у ситуацијама када лице сазна за неку незаконитост или опасност, а затим нпр. 11 месеци калкулише да ли ће поделити ту информацију са другима, па онда то учини у моменту када њему самом прети некаква штета из другог разлога (нпр. вођење дисциплинског поступка због кашњења на посао или лошег квалитета рада), како би искористио

предности које пружа заштита узбуњивача (нпр. обртање терета доказивања). Амандман задржава постојећа решења из Предлога у погледу максималних рокова за узбуњивање (годину дана од сазнања за повреду или опасност, десет година од догађаја).

Нова тачка 4) има за циљ да се предвиди да ће посебну заштиту по правилима из овог закона уживати оно узбуњивање које примаоцу пружа неке нове информације. То наравно не значи да узбуњивач мора да зна којим информацијама све располаже орган којем се обраћа. Битно је да ие зна да орган не поседује такву информацију. Уколико овај амандман не би био прихваћен, посебну законску заштиту би уживали и „узбуњивачи“ који укажу на општепознате случајеве кршења закона или опасности по грађане, на пример, лице које јавном тужиоцу достави ископиране делове неке кривичне пријаве иако зна да се та кривична пријава већ налази код тог јавног тужиоца, лице које упути директору копију решења буџетске инспекције иако је министарство већ добило то решење буџетске инспекције, лице које достави медијима ради објављивања делове из јавно доступног извештаја Државне ревизорске институције, који су у истим новинама коментарисани шест месеци раније и слично. То би довело до апсурдних последица и примени закона у ситуацијама за које верујемо да ни предлагач није желео да обухвати, а амандман би обезбедио да се ови проблеми реше.

Предложене нове тачке 5) и 6) обухватају ситуације када узбуњивач не поступа у јавном интересу, већ даје примат сопственом, пре него што открије информацију. Иако ни ова лица не би требало да трпе штетне последице само због узбуњивања (али би било основа да буду кажњени због уцењивања или изнуде), њихово претходно несавесно поступање би требало да за последицу има, између осталог и то да се зарад њихове заштите не покреће посебан механизам који је предвиђен овим законом. Обрађене су две ситуације. У првој, сметњу за пружање законске заштите би представљала околност да је узбуњивач тражио неку корист за себе или за другог како не би открио неку компромитујућу информацију коју поседује. Наравно, евентуално постојање ове сметње би морао да доказује онај ко тврди да она постоји, а не сам узбуњивач. Друга ситуација односи се на сличну појаву, када узбуњивач не тражи директно корист за себе, већ прети да ће обелоданити информацију уколико „послодавац“ не предузме неку радњу. Изузетно, ово условљавање неће бити препрека за пружање заштите узбуњивачу, ако је тражио да се предузму мере за отклањање незаконитости или опасности на коју је узбуњивач желео да укаже.

У Предлогу закона недостаје као елемент савесности која би оправдала пружање посебне заштите на основу овог закона, необјављивање сувишних података о личности.

А М А Н Д М А Н I V

У члану 8. испред става 1. додаје се нови став 1. који гласи:

„Службено лице, које достави информацију у оквиру вршења своје службене дужности, није узбуњивач“.

Досадашњи став 1. постаје став 2.

Образложење

Овај члан Предлога закона је конфузан. На основу постојећих дефиниција, службено лице већ јесте узбуњивач, зато што не постоји одредба која би прописивала да достављање информације од стране службеног лица није узбуњивање. Уједно, према постојећим дефиницијама, достављање такве информације представља „откривање информације у вези са његовим радним ангажовањем“ (члан 2. тачка 2)). Због тога, одредба којом се прописује да службено лица у таквим ситуацијама „има исту заштиту као узбуњивач“ нема смисла. Таква норма би била потребна и имала би смисла једино када би постојала друга, која би указивала на то да се не сматра узбуњивањем вршење службене дужности. Усвајањем овог амандмана би се наведена нелогичност отклонила.

АМАНДМАН V

У члану 9. на крају текста тачка се замењује запетом и додају се речи: „а само није тражењем повредило закон.“

Образложење

Уколико не би био усвојен амандман, заштиту би као узбуњивачи уживали и они тражиоци информација према којима буде предузета нека штетна радња зато што су у допису којим траже неке податке, уједно изнели заштићене податке о личности или лажне оптужбе за кривично дело. Амандман решава те проблеме.

Шире гледано, било би логично да ова лица испуњавају исте оне услове који се траже и за узбуњиваче (нпр. члан 5.), али би то захтевао већу интервенцију на овом члану Предлога закона. Те промене такође зависе и од тога да ли ће бити прихваћени амандмани на члан 5.

Генерално, овај члан Предлога закона није довољно јасан, јер није објашњено на које се „информације“ мисли (овај члан није био на јавној расправи, већ се појавио први пут у Предлогу закона) и шта је била намера. Можда су аутори закона имали у виду информације (нпр. о кривичним делима) која су већ пријављена надлежним органима, са идејом да се штите они људи који се распитују како би видели шта је до сада урађено по том питању. Можда је намера била другачија: да се заштити тражење докумената које има за циљ да се прикупе подаци на основу којих се може доћи до закључка да је нпр. почињено кривично дело. А можда је идеја била да се заштите лица која траже обе врсте овде поменутих података.

А М А Н Д М А Н VI

После члана 9. додаје се назив члана и члан 9а који гласе:

„Учешће у истраживању или анкети

Члан 9а

Информација која се открива у анонимном истраживању, анкети или у другом поверљивом обраћању не сматра се узбуњивањем.

Давалац обавештења из став 1. овог члана чији је идентитет откривен ужива заштиту као узбуњивач у складу са овим законом.

Право на заштиту из став 2. овог члана не искључује право на накнаду штете због нарушавања поверљивости.“

Образложење

Овај амандман омогућава да се штите и лица која нису вољни узбуњивачи, већ то постају кршењем правила о поверљивости, било да је реч о анонимном истраживању, анкети или поверљивом обраћању (нпр. адвокату, свештенику, лекару). У случају да је њихов идентитет откривен, они би уживали заштиту као узбуњивачи. Поред остваривања права из овог закона, они би имали право на накнаду штете против лица које је нарушило поверљивост, ко год то био.

А М А Н Д М А Н VII

У члану 11. став 2. тачка 1) на крају текста тачка запета замењују се запетом и додају се речи: „потпуна или ажурна;“.

Тачка 2) мења се и гласи:

„2) уз информацију којом врши узбуњивање, захтева неку противправну корист за себе или другог или предузимање неке противправне радње, износи заштићене податке о личности, износи непроверене тврдње као несумњиво тачне или на други начин свесно крши закон.“

Образложење

Појам истинитости није довољно разјашњен у закону, што може створити проблеме у примени. Предложена допуна има за циљ да неке од тих проблема, који се већ сада могу предвидети, предупреди. На пример, када се узбуњивање врши достављањем неког документа који указује на повреду прописа, без икаквих коментара од стране узбуњивача, без сумње ће бити „истинито“ да је тај документ сачињен и да он указује на кршење закона. Али, такође може бити истинито (а узбуњивач то не наведе, иако му је познато, нити достави друге документе којима располаже), да је документ касније допуњен и да је незаконитост отклоњена.

Актуелна одредба Предлога је нелогична. Наиме, лице може тражити корист за себе или за другог без обзира на то да ли је истовремено и да ли је уопште тражило да поступање у вези са информацијом. То може учинити и лице које је само доставило информацију о повреди прописа, без захтева да се повреда отклони. Због тога, овим се амандманом у потпуности занемарује садашњи текст одредба и предлаже се друга, која би на логичнији начин описала могуће случајеве злоупотребе узбуњивања.

Наведено је неколико врста злоупотреба, које би узбуњивач учинио „уз информацију“, то јест, тако што поред онога што несумњиво јесте узбуњивање које закон штити, изнесе и неке податке који ту не би требало да се налазе. На првом месту, то је захтевање неке противправне користи за самог узбуњивача или за неко друго лице; други вид злоупотребе је тражење да орган предузме неку другу противправну радњу; трећи наведени вид злоупотребе је изношење заштићених података о личности; четврти је изношење непроверених тврдњи као несумњиво тачних. Осим ових посебних видова злоупотребе, који су наведени као примери, задржан је и један општи – „на други начин свесно крши закон“.

А М А Н Д М А Н VIII

У члану 12. став 4. на крају текста реч: „јавности.“ замењује се речима: „већем броју лица којима је информација непосредно упућена.“.

О б р а з л о ж е њ е

Актуелна одредба Предлога закона је циркуларна – „Узбуњивање јавности је откривање информације јавности“. Појам „јавност“ није дефинисан у Предлогу закона.

У циљу отклањања овог недостатка уводи се опишљивији критеријум – да је информација непосредно учињена доступном „већем броју“ одређених или одредивих лица. То би, на пример, могле бити ситуације када се информација дистрибуира преко мејлинг листе, када се дистрибуира поделом летака или постављањем плаката на улици, а не и ситуације када неко изнесе информацију у разговору са своја два пријатеља.

А М А Н Д М А Н IX

Назив члана 13. и члан 13. мењају се и гласе:

„Начин откривања информације

Члан 13.

Откривање информације садржи податке о кршењу прописа, кршењу људских права, вршењу јавног овлашћења противно сврси због које је поверено, опасности по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину или податке о опасности од штете великих размера.

Документ који садржи информацију узбуњивач не мора да потпише, нити да достави друге податке о себи.

Лице које није поступило на начин из ст. 2. овог члана ужива заштиту као узбуњивач од момента откривања идентитета, ако су испуњени други услови прописани овим законом.

Послодавац и овлашћени орган дужни су да поступају и по анонимним обавештењима у вези са информацијом, у оквиру својих овлашћења, а у сваком случају тако што ће проверити изнете наводе ако је информација поткрепљена проверљивим подацима, односно доказима.“

Образложење

У овом члану се говори о томе шта садржи допис или друго обраћање које чини узбуњивач када открива „информацију“. Појам информације је већ дефинисан у Предлогу закона – то је „информација из члана 2. тачка 1) овог закона, то јест она информација која може бити предмет узбуњивања (откривање информације о кршењу прописа, кршењу људских права, вршењу јавног овлашћења противно сврси због које је поверено, опасности по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину, као и ради спречавања штете великих размера“). Међутим, информација није идентичан појам са документом који узбуњивач упућује када врши узбуњивање. Тај документ садржи „информацију“ (на пример, опис неког кривичног дела или повреде људског права), али и друге податке – нпр. потпис самог узбуњивача, разматрање неких других питања која је узбуњивач довео у везу са самом „информацијом“. У овом члану се, насупрот томе, користи реч чије је значење већ дефинисано у члану 2. и члану 5. и за потпуно другу ствар, што је правно недопустиво.

Због тога је предложен амандман који би ову крупну грешку отклонио.

Наравно, било би далеко боље да су се творци Предлога закона, уместо коришћења термина „информација“, определили за неке друге, који би изазивали мање недоумица – нпр. у Моделу Закона о узбуњивању и заштити узбуњивача, који су творци Предлога закона имали на располагању, прави се јасна разлика између „угрожавања јавног интереса“ и „обавештења о угрожавању јавног интереса“.

Прва измена је у вези са предложеном изменом наслова изнад овог члана.

У Предлогу закона у овој одредби су начињене две крупне грешке. Описано је шта све информација треба да садржи, при чему је то учињено као да се од узбуњивача тражи да кумулативно наведе све ове разне облике угрожавања јавног интереса, а у ствари, он ће навести само једну од њих – нпр. само „кршење људских права“. Због тога је неопходно речи „као и“ заменити речју „или“.

Друга грешка је вероватно нестала копирањем дефиниције из члана 2. у овом члану. Оно што је тачно у дефиницији, није тачно у опису садржаја информације. Тако се узбуњивање може вршити „ради спречавања штете великих размера“ (циљ такве врсте узбуњивања). Међутим, сама информација коју узбуњивач доставља говориће „о опасности од штете великих размера“ (опис претње по јавни интерес).

Да би се узбуњивачу уопште могла пружити законска заштита од штетних радњи, неопходно је да постоји поуздан начин да се утврди да је неко лице извршило узбуњивање. Тако нешто није могуће учинити ако сам узбуњивач не остави податке на основу којих се његов идентитет може утврдити. Лица која не оставе овакве податке о себи могу бити изложени штетној радњи једино ако онај ко спроводи одмазду сумња или истражује ко је доставио или објавио информацију. Таква лица би, уживала заштиту „као узбуњивачи“ ако буду изложени штетним радњама.

Допуна у овом члану има за циљ да прецизира минимум активности које „послодавац“ и овлашћени орган имају у случајевима када добију информацију анонимно. У таквим ситуацијама, (поред онога што иначе имају прописано у оквиру њихових овлашћења), они би били дужни да провере изнете наводе у сваком случају када је „информација“ (то јест, указивање на повреду или опасност) поткрепљена проверљивим подацима или доказима.

А М А Н Д М А Н Х

После члана 13. додаје се назив члана и члан 13а који гласе:

„Намера да се изврши узбуњивање
Члан 13а

Откривање информације се врши тако да се из обраћања може јасно сагледати намера лица да изврши узбуњивање, или достављањем докумената који очигледно указују да је прекршен попис или људско право, да је јавно овлашћење вршено противно сврси због које је поверено, да постоји опасност по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину, или да прети штета великих размера.“

О б р а з л о ж е њ е

Уношење ове одредбе је значајно како би органи којима се узбуњивач обратио били у могућности да препознају да је реч о узбуњивању и да могу да поступи у складу са обавезама које им доноси овај закон. Било би непримерено да органи имају такву обавезу и у случајевима када указивање на неку „информацију“, то јест на кршење правила или опасност није директно, већ се само узгредно помиње, на пример, у неком допису који је упућен институцији са другом сврхом.

А М А Н Д М А Н XI

У члану 14. став 4. после речи: „закон“ тачка се замењује запетом и додају се речи: „и да га објави на својој интернет презентацији.“

Образложење

Осим достављања правила о узбуњивању, амандман предвиђа и њихово објављивање на интернет презентацији „послодавца“, што омогућава шире упознавање са правилима, али и контролу да ли је послодавац извршио обавезу.

А М А Н Д М А Н XII

У члану 15. став 2. после речи: „информације“ тачка се замењује запетом и додају се речи: „или у краћем року, ако је прописан.“

У ставу 4. после речи: „предузетим у поступку“ запета и речи: „као и да омогући узбуњивачу да изврши увид у списе предмета и да присуствује радњама у поступку“ бришу се.

Образложење

Могуће је да ће „послодавац“ већ имати неким законом дефинисану обавезу да поступи у краћем року, па би овом допуном требало отклонити сваку могућност колизије прописа.

Уколико се предвиђа, као што се то сада чини, да узбуњивач може да изврши увид у списе и да присуствује радњама у поступку „у складу са законом“, то значи да је ова норма непотребна, јер је већ (тим другим) законом прописано да ово право постоји. Уколико предлагач закона сматра да би требало дати узбуњивачима неко право које је шире од оног које би иначе имали на основу других прописа, онда би требало да предложи такву допуну ове одредбе.

А М А Н Д М А Н XIII

У члану 16. ст. 3., 4. и 5. бришу се.

Образложење

Акти ниже правне снаге не смеју бити у супротности са актима више правне снаге, њима се не може умањити обим права или ускратити неко право које проистиче из закона, тако да су наведене одредбе сувишне.

Током јавне расправе, предлагач није објаснио због чега су ове одредбе потребне, нити је то учинио у образложењу.

АМАНДМАН XIV

У члану 17. реч: „правосућа“ замењује се речима: „државне управе“.

Образложење

У време када је почео рад на изради овог закона, за то је било надлежно јединствено министарство правде и државне управе. Након поделе надлежности (2014), тај посао је наставило Министарство правде, вероватно као последица околности да су на томе била ангажована лица која су наставила рад у оквиру овог министарства или због чињенице да је доношење овог закона посматрано са становишта борбе против корупције. То је вероватно условило и Предлог да министар правде донесе подзаконски акт који би уредио поједина питања која се помињу у овом члану. Међутим, далеко логичније би било да тај акт донесе министар надлежан за послове државне управе (тренутно „државне управе и локалне самоуправе“). Наиме, само мали део органа који ће примењивати овај закон припада правосућу. С друге стране, овај закон ће највећу примену имати управо у органима државне управе и локалне самоуправе, као и у другим институцијама јавног сектора, која су сва обухваћена „Стратегијом реформе јавне управе“. Поред тога, и у самом Предлогу закона се каже да надзор над његовим спровођењем врши „управна инспекција“, као организациона целина у оквиру Министарства државне управе и локалне самоуправе. Због свега тога би било логично да министар надлежан за ту област донесе и планирани подзаконски акт.

АМАНДМАН XV

У члану 18. став 1. после речи: „овлашћеном органу“ тачка се замењује запетом и додају се речи: „или било којем од више овлашћених органа.“

Став 2. мења се и гласи:

„Ако се узбуњивање односи и на лица радно ангажована у овлашћеном органу, узбуњивач ће се обратити руководиоцу тог органа, а ако се узбуњивање односи на руководиоца овлашћеног органа или на овлашћени орган у целини, узбуњивач ће се обратити другом овлашћеном органу, уколико постоји или непосредно надређеном органу.“

Став 3. мења се и гласи:

„Овлашћени орган је дужан да започне поступање по информацији из става 1. овог члана у року од 15 дана од дана пријема информације и да у току тог поступка или по његовом окончању, ако није другачије прописано:

- 1) утврди истинитост навода о повредама и опасностима из члана 2. тачка 1) на које је узбуњивач указао као и онима на које пази по службеној дужности;
- 2) предузме мере на спречавању, односно отклањању повреда и опасности;
- 3) утврди ко је одговоран за повреде и опасности;

4) покрене одговарајући поступак против одговорног лица;

5) покрене одговарајући поступак за накнаду штете која је настала услед повреде и опасности.“

У ставу 4. реч: „овлашћени“ брише се.

У ставу 5. речи: „које је узбуњивачу обезбедио орган који му је обавештење уступио“ замењају се речима: „прописане овим законом“.

У ставу 6. реч: „овлашћени“ брише се.

У ставу 7. после речи: „предузетим у поступку“ запета и речи: „као и да омогући узбуњивачу да изврши увид у списе предмета и да присуствује радњама у поступку, у складу са законом“ бришу се.

Образложење

У многим ситуацијама ће, с обзиром на природу повреде на коју се указује, бити више надлежних органа. Предложена допуна отклања сваку сумњу у вези са тиме да ли неки од органа има приоритет.

Предложене измене, у односу на постојећи текст, доносе:

појашњење да се узбуњивање односи *и на лица* ангажована у овлашћеном органу (тј. поред послодавца). Без овог додатка, поставило би се питање смислености третирања овог понашања као „спољашњег узбуњивања“ (то јест спољашњег у односу на „послодавца“), јер би то у ствари био случај „обичног“ узбуњивања на које указује лице које не ради у спољном надзорном органу;

правило поступања за случај када није могуће одредити на које лице у „овлашћеном органу“ се узбуњивање односи, а које тренутно није решено у Предлогу закона;

упућивање узбуњивача да се обрати другом овлашћеном надзорном органу, уколико их има више који су надлежни за исту ствар;

упућивање да се узбуњивач обрати непосредно надређеном органу (у целини), а не искључиво руководиоцу тог органа, како сада, без разлога, стоји у Предлогу.

У актуелном тексту Предлога нису прописане дужности за овлашћени орган којем се узбуњивач обратио у вези са разматрањем „информације“, већ само обавеза да „поступи“ по примљеној информацији, без прецизирања у чему би се то поступање могло састојати. У неким случајевима ће дужности органа бити прецизно прописане у посебним законима. Међутим, то сигурно није увек случај. Због тога се овим амандманом прецизира шта ће све овлашћени контролни орган морати да учини на основу обраћања узбуњивача. Уколико је посебним законом изричито прописано неко другачије поступање (нпр. да један орган предузима мере за отклањање повреде закона а други покрене поступак за накнаду штете), онда би се примењивале те норме.

Садашња норма је контрадикторна. Дефиниција „овлашћеног органа“ обухвата и његову надлежност за поступање, па је ситуација која се сада уређује у

овој норми правно и логички немогућа (да орган који је надлежан буде уједно ненадлежан). Амандман би овај парадокс решио.

Предлог закона тренутно садржи нелогично решење, да ће надлежни орган пружити узбуњивачу мере заштите које му је претходно пружио ненадлежни орган. Тај орган је можда пропустио да учини нешто на шта је по закону био обавезан, па надлежни орган не би требало да те грешке понови, већ да поступи онако како закон налаже.

Уколико ће узбуњивачу орган омогућити увид у списе и присуство радњама у поступку „у складу са законом“ (неким другим), онда ова одредба није потребна, јер је та ствар већ уређена другим законом. Уколико су творци закона желели да конституишу неко право за узбуњиваче које тренутно не постоји, онда је то требало да наведу.

А М А Н Д М А Н XVI

У члану 19. после става 1. додају се нови ст. 2. и 3. који гласе:

„Јавност се може узбунити, након претходног обавештавања овлашћеног органа, када се поступак пред тим органом не води у разумном року или када је овлашћени орган неправилно водио поступак.

Јавност се може узбунити, без претходног обавештавања послодавца или овлашћеног органа, када узбуњивач објављује информације за које је већ прописана обавеза објављивања.“

Досадашњи став 2. постаје став 4.

Образложење

Предлог закона не уређује могућност узбуњивања јавности након што су извршени претходни процедурални кораци (унутрашње узбуњивање, узбуњивање пред овлашћеним органом). Због тога је потребно наћи решење за разне ситуације када је такво узбуњивање оправдано. Прва потребна промена је она којим би се дала могућност узбуњивања јавности у случајевима када се поступак пред овлашћеним органом не оконча у разумном року. У таквим случајевима обраћање јавности постаје оправдано – институције су добиле прилику да испитају неправилност, али то нису учиниле. Исти разлози оправдавају узбуњивање јавности и када се поступак пред овлашћеним органом водио неправилно.

Друга допуна односи се на ситуације када се узбуњивањем објављују подаци који би већ, на основу неког прописа, требало да буду доступни јавности, али у стварности нису (нпр. објављивање неког од докумената који се и иначе мора објавити на Порталу јавних набавки или на интернет страници органа).

А М А Н Д М А Н XVII

Члан 20. мења се и гласи:

„Члан 20.

Информација која садржи тајни податак не сме се саопштити јавности, ако се циљ узбуњивања може постићи и без тајног податка или ако се објављивањем таквог податка наноси већа штета од штете на коју се у информацији указује.

Не сме се саопштити јавности тајни податак који носи највиши степен тајности у складу са законом којим се уређује тајност података.“

О б р а з л о ж е њ е

Постојећи члан Предлога није добар из више разлога.

Тако, први став говори о томе да информација може садржати тајне податке (иако би то и иначе могла, па је норма сувишна);

Став 2. сужава значење појма „тајни подаци“ само на оне који су означени као тајни у складу са прописима. На тај начин се проблем не решава, већ само помера у област примене Закона о тајности података, које су и саме проблематичне. Наиме, сасвим су могуће и вероватне ситуације у којима податак јесте означен као тајан, али узбуњивач има разлога да сумња да је то учињено у складу са прописима, као и ситуације у којима узбуњивач једноставно не зна и нема начина да сазна да ли је означавање тајности иницијално учињено у складу са прописима, али сматра да би требало да информацију достави. Решења из Предлога не дају одговор на поступање у таквим ситуацијама, које се релативно често могу очекивати.

Ставови 3, 4. и 5. говоре о редоследу обраћања појединим органима („послодавац“, „овлашћени орган“) које би узбуњивач и иначе морао да поштује.

Став 6. упућује на друге законе у погледу узбуњивања јавности, што је двојачко лоше решење – зато што сами ти закони нису довољно добри или прецизни у погледу информација које се могу обелоданити јавности и зато што се овим (системским) законом не доноси системско решење.

Став 7. не доноси ништа ново – и да нема ове одредбе узбуњивач и друга лица би били дужни да се придржавају мера заштите тајних података.

У вези са овим питањима треба имати на уму да у Србији није извршена ревизија раније одређене тајности података те да се у многим случајевима може догодити да је одређена тајност податка који не испуњава услове за то. Због тога не би било оправдано задржати апсолутну забрану обавештавања јавности о тајним подацима коју садржи Предлог.

Насупрот томе, предложено је другачије решење, као општи стандард за поступање приликом узбуњивања јавности – да се не сме објавити тајни податак ако се сврха узбуњивања постиже и без њега или ако се на тај начин наноси већа штета него да узбуњивања нема. Најзад, задржана је апсолутна забрана

узбуњивања јавности, али само код тајних података највишег степена (уместо садашње апсолутне забране за било који тајни податак).

АМАНДМАН XVIII

Члан 21. мења се и гласи:

„Члан 21.

Послодавац не сме чињењем или нечињењем да стави узбуњивача у неповољнији положај у вези са узбуњивањем.

Стављање у неповољнији положај је свака одлука неповољна по узбуњивача или повезано лице, код које се чин узбуњивања наводи као разлог за доношење одлуке.

Стављање у неповољнији положај јесте и свако друго чињење или нечињење послодавца, после достављања информације, које је неповољно по узбуњивача или повезано лице и за које послодавац не може доказати да није у вези са узбуњивањем.

Одредбе општег акта којима се узбуњивачу ускраћује или повређује право, односно којима се ова лица стављају у неповољнији положај у вези са узбуњивањем, ништаве су.“

Образложење

Члан 21. Предлога садржи бројне мањкавости које се делимично отклањају овим амандманом. Предлагач у овом члану разрађује један од два прописана облика „штетне радње“. Да подсетимо, штетна радња је дефинисана као „свако чињење или нечињење у вези са узбуњивањем којим се узбуњивачу или лицу које има право на заштиту као узбуњивач угрожава или повређује право, односно којим се та лица стављају у неповољнији положај“. „Штетна радња“ је већ забрањена у члану 4, без ближе разраде модалитета. У овом члану се она поново забрањује, али се помиње само један од облика штетне радње „стављање у неповољнији положај“ (у ст. 1), док се у ст. 2. помињу и неки други облици штетне радње (ускраћивање права општим актом). У ст. 1. се наводе, примера ради, неке од области у којима се узбуњивач може ставити у неповољнији положај. Међутим, сви ови примери су из области радног права, што може да наведе на погрешан траг, јер се заштита узбуњивача даје и у ситуацијама које уопште нису у вези са радноправним односима – нпр. у вези са пружањем услуга. Решење за тај недостатак могло би да буде навођење и других врста „стављања у неповољнији положај“, али сматрамо да то не би било целисходно. Међутим, највећи проблем постојеће одредбе Предлога јесте то што уопште није објашњено шта ће се сматрати „стављањем у неповољнији положај“.

Из свих тих разлога, сматрамо да би овај члан требало темељно преуредити. При томе смо се трудили да максимално задржимо постојеће одредбе Предлога, тамо где оне имају неко оправдање. Тако се у првом ставу предвиђа забрана послодавцу да стави узбуњивача у неповољнији положај у вези са убуњивањем. То је норма из постојећег ст. 1. Предлога из које су избачени примери. У другом ставу се уводи необорива претпоставка – да је стављање у неповољнији положај свака одлука „послодавца“ која је неповољна за узбуњивача или повезано лице, а код које се изричито наводи као разлог чин узбуњивања (ово правило није постављено у Предлогу закона). На пример, то ће бити оне ситуације када се као разлог за покретање дисциплинског поступка против запосленог изричито наведе чињеница да је пријавио кршење неког прописа. У трећем ставу се поставља опште правило за одређивање да ли је дошло до стављања у неповољнији положај – то ће бити свако чињење или нечињење „послодавца“ које уследи након узбуњивања а за које послодавац не може доказати да није у вези са узбуњивањем. Овде се ради о разним видовима скривене одмазде због узбуњивања. На пример, то може бити ситуација када са запосленим на одређено време, који је узбунио, не буде продужен уговор након истека времена, наводно због престанка потребе за обављањем тих послова. У том случају би постојала сумња да је реч о штетној радњи (одмазди) све док „послодавац“ не докаже супротно – нпр. тиме да није продужио уговоре о раду на одређено време ни са једним запосленим на том радном месту. У последњем ставу (4) је задржана одредба из постојећег ст. 2. Предлога.

А М А Н Д М А Н XIX

У члану 22. после става 1. додаје се став 2. који гласи:

„Уместо права на отклањање последица штетне радње (повраћај у раније стање), узбуњивач, односно повезано лице, има право да му суд одреди правичну новчану накнаду.“.

Образложење

Актуелна норма члана 22. Предлога је сувишна. И да ове одредбе нема, узбуњивач би имао право на накнаду штете на основу Закона о облигационим односима. Одредба о накнади штете би имала смисла једино ако се овим законом предвиди неко посебно право за узбуњивача и повезано лице, које је веће од оних права која би они имали применом ЗОО. То се може учинити на описани начин, тако што би било гарантовано да ће у сваком случају, када то захтева, узбуњивач добити правичну новчану накнаду, то јест, да суд неће донети одлуку из чл. 185. ст. 4. ЗОО о „успостављању ранијег стања“, иако је узбуњивач захтевао накнаду у новцу. Увођење овог права је веома корисно за узбуњиваче који би се након свог чина, и поред заштите која би им била пружена у смислу поништења незаконитог

акта, суочили са „тихим бојкотом“ или другим видом одмазде који је тешко недвосмислено доказати.

А М А Н Д М А Н ХХ

У члану 25. у ст. 2. и 3. речи: „за послове правосућа“ замењају се речима: „за послове државне управе“.

О б р а з л о ж е њ е

У претходним амандманима су објашњени разлози због којих је примереније да подзаконске акте у вези са применом овог закона доноси Министарство за државну управу и локалну самоуправу него да то чини Министарства правде.

А М А Н Д М А Н ХХИ

У члану 26. став 2. брише се.

О б р а з л о ж е њ е

Овим законом се уређује поступак заштите узбуњивача. Штетне радње се, између осталог, могу огледати у доношењу појединачних аката послодавца којим се решава о правима, обавезама и одговорностима запосленог по основу рада. Штавише, може се очекивати да ће „послодавци“ управо кроз доношење оваквих аката најчешће вршити одмазду према узбуњивачима (према онима који су у радном односу код њих). Нема доброг разлога због чега би оспоравање управо ових аката било изузето из општег режима заштите узбуњивача, када то већ није учињено са актима који се доносе у другим правно уређеним поступцима.

А М А Н Д М А Н ХХИИ

У члану 29. став 1. реч: „послодавцу“ замењује се речју: „туженом“.

О б р а з л о ж е њ е

Штетну радњу може предузети и друго лице осим „послодавца“, тако да није исправно да се обавеза доказивања одсуства узрочности између узбуњивања и штетне радње везује само за „послодавца“.

А М А Н Д М А Н ХХИИИ

У члану 34. став 1. мења се и гласи:

„Предлогом за одређивање привремене мере може се захтевати да суд одложи правно дејство акта, забрани вршење штетне радње, наложи послодавцу да предузме радњу на коју је овлашћен, ради престанка штетне радње коју врше запослени или друга лица на чије поступање може да утиче, наложи послодавцу предузимање радњи у корист узбуњивача и повезаног лица, као и да наложи отклањање последице проузроковане штетном радњом.“

Образложење

Одредба из Предлога закона је неконзистентна са дефиницијом штетне радње. Штета радња се може извршити како чињењем тако и нечињењем, а могу је вршити како „послодавац“ као тужени, тако и друга лица на чије понашање послодавац може да утиче. Актуелни Предлог закона садржи могућност да се привременом мером забрани нека штетна радња коју тужени активно предузима („чињење“), али не и могућност да се привременом мером наложи туженом да предузме неку радњу у корист узбуњивача или повезаног лица (што би било потребно када се штетна радња огледа у „нечињењу“). Актуелни предлог не говори изричито ни о ситуацији када штетну радњу осим туженог, предузимају и друга лица на чије понашање може да утиче (нпр. други запослени). Актуелна норма такође садржи могућност да се привременом мером тражи „отклањање последице проузроковане штетном радњом“, која би се наизглед могла применити и на ове ситуације. Међутим, то није случај, зато што је ту реч о отклањању последица које су проузроковане штетном радњом, док би привременом мером требало отклонити и узроке – саму штетну радњу.

Предложене допуне имају за циљ да отклоне ове мањкавости. Зато се предлаже да привремена мера може да обухвати захтев према туженом послодавцу да предузме радње на које је ииначе овлашћен, како би спречио да се настави вршење штетних радњи према узбуњивачу од стране других запослених или лица на чије понашање послодавац може да утиче. Друга предложена допуна има за циљ омогући пружање активне заштите узбуњивачу против нечињења. На пример, уколико послодавац врши одмазду према узбуњивачу тако што не доноси решење о годишњем одмору, тако што му не додељује одређене радне задатке и слично, тако што не одлучује о његовом предмету (ако је узбуњивач лице које није запослено код „послодавца“ већ корисник услуга тог органа), суд би привременом мером могао да наложи „послодавцу“ да предузме одређене радње у корист узбуњивача (да донесе решење о годишњем одмору, да му додели радне задатке, да одлучи о његовом предмету итд.).

А М А Н Д М А Н XXIV

Члан 36. мења се и гласи:

„Члан 36.

Надзор над спровођењем овог закона врши управна инспекција.

Инспекција рада и друге инспекције врше надзор над примениом одредаба овог закона које су у вези са примениом других закона из њихове надлежности.“.

Образложење

Одредба Предлога закона је недопустиво непрецизна. Није јасно подељена надлежност између две поменуте инспекције, а није ни одређено на јасан начин да су обе поменуте инспекције надлежне за надзор над примениом свих одредаба закона.

Предложени амандман то решава на следећи начин: у ст. 1. предвиђа се надлежност управне инспекције која је генералне природе (надзор над примениом свих одредаба закона); у ст. 2. се прописује да и друге инспекције, а поготово инспекција рада (за коју је очигледно да има одређене надлежности у вези са радноправним питањима узбуњивача) задржавају надзорна овлашћења над примениом других прописа, као и оних одредаба Закона о заштити узбуњивача које су у вези са примениом тих прописа.

Алтернативно, амандман би се могао допунити тако да се наведу поименце и све друге инспекције које имају одређене надлежности у вези са штетним радњама које се предузимају према узбуњивачима (нпр. у вези са коришћењем услуга здравствених и образовних установа, у вези са односима између пружалаца услуга на тржишту и њихових клијената итд.).

А М А Н Д М А Н XXV

После члана 36. додаје се Глава IVa са називом и називи чланова и чл. 36a и 36b који гласе:

„Глава IVa Награда

Право на награду узбуњивача

Члан 36a

Узбуњивач, чије је откривање информације довело до прибављања јавних прихода или прихода правног лица и предузетника, а тај приход би изостао да није било узбуњивања има право на новчану награду од лица које је остварило приход.

Узбуњивач право да потражује награду стиче од момента прибављања прихода из става 1. овог члана и доношења коначне одлуке у поступку заштите, уколико се такав поступак води.

Награда за узбуњивача се одређује у односу на висину прибављених прихода умањених за нове и непосредне трошкове и према доприносу узбуњивача.

Награда не може бити мања од 1% нити већа од 10% од прибављеног прихода.

Поступак за остваривање награде због прибављених прихода

Члан 36б

Право на награду из члана 36а остварује се подношењем захтева правном лицу или предузетнику који је остварио приход, односно Влади Србије, Влади АП Војводине, градском или општинском већу, уколико је приход остварен за одговарајући буџет или за јавна предузећа, установе и друге организације чији је оснивач Република Србија, територијална аутономија односно локална самоуправа.

О захтеву из става 1. овог члана доноси се решење, применом закона којим се уређује општи управни поступак.

Решењем из става 2. овог члана одређује се рок за исплату награде који не може бити дужи од годину дана.

Одлука о захтеву из става 2. овог члана је коначна у управном поступку и против ње се може покренути управни спор.“.

Образложење

Предлог закона не садржи одредбе на основу којих би узбуњивач могао да стекне право на награду.

Сматрамо да законске концепте и посебна нормативна решења треба сагледати са становишта циља који се жели постићи. У случају узбуњивања и заштите (на и награђивања) узбуњивача, циљ је да се што већи број случајева у којима долази до угрожавања јавног интереса открије и да се отклоне штетне последице угрожавања јавног интереса. Несумњиво је да ће остварењу тог циља бити од помоћи да се људи који су спремни да укажу на кршење закона и штетне појаве по јавни интерес делотворно заштите од прогона. Исто тако, не може бити сумње ни око тога да ће број оних који су спремни да своја сазнања о кршењу закона и штети по јавни интерес поделе са другима бити још већи уколико буду могли да рачунају и на награду у разумном износу, која би била у сразмери са непосредном коришћу коју су донели друштву у целини, тачно одређеном органу или фирми.

Релевантна истраживања, како у Србији тако и у иностранству, показују да је главни мотив узбуњивачког деловања жеља да се ефикасно реши проблем на који узбуњивач указује. Наиме, без обзира на то што ће бити заштићени или награђени, узбуњивачи ће се неминовно суочити са непријатностима на свом радном месту или другде и мораће да утроше део свог слободног времена како би остварили заштиту по Закону. Ма колико био делотворан, Закон никада неће моћи да потре све негативне ефекте отворене или скривене одмазде према

узбуњивачима нити да им надокнади сав уложени труд у заштити јавног интереса.

Због тога, главни аспект рада државних органа није ни пружање привремене или мериторне заштите узбуњивача од непосредне повреде њихових права и интереса, ни награђивање узбуњивача, већ ефикасно поступање по њиховим обавештењима и уверавање како узбуњивача, тако и јавности, да се проблеми на које је указано решавају, како сада, тако и у будућности.

У другом кораку, треба обезбедити да узбуњивач не претрпи штету, односно да добије разумну накнаду за претрпљену штету, како не би имао разлога да жали што је покушао да заштити јавни интерес. У том контексту, давање награде узбуњивачима у неким случајевима такође треба посматрати и као део друштвеноприхваћеног и морално пожељног поступања. Наиме, широко је прихваћено становиште да „поштени налазач“ туђег новца или ствари има право на награду због тога чина. Поштени налазач испуњава своју моралну дужност тиме што ће туђу нађену ствар вратити власнику, а власник ствари испуњава своју моралну дужност тиме што ће наградити поштеног налазача. У том смислу, нема доброг разлога да се сматра морално неисправним награђивање грађанина захваљујући чијем је обавештењу остварен јавни приход или приход правног лица који би иначе у потпуности изостао.

А М А Н Д М А Н XXVI

Члан 39. мења се и гласи:

„ Члан 39.

Подзаконски акт из члана 17. овог закона министар ће донети у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Подзаконски акт из члана 25. став 3. овог закона министар ће донети у року од два месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Послодавци су дужни да донесу општи акт из члана 16. став 1. овог закона, у року од шест месеци од доношења акта из става 1. овог члана.

Правосудна академија ће у сарадњи са министарством надлежним за послове државне управе спровести програм за стицање посебних знања и стручно усавршавање лица која поступају у вези са заштитом узбуњивача до почетка примене овог закона.“

Образложење

Пошто подзаконски акти не могу сами да се донесу, као што је написано у Предлогу закона, предлаже се промена која би обавезала министра (за послове државне управе) да те акте донесе у одређеном року. Предложен је краћи рок за доношење програма обуке, како би се обезбедило више довољно времена да се тај програм спроведе до почетка примене закона.

Такође, за доношење општих аката „послодаваца“ предложено је амандманом да се рачунају у односу на време доношења подзаконског акта.

Правосудна академија је обавезана да спроведе програм обуке до почетка примене закона.

А М А Н Д М А Н XXVII

Члан 40. брише се.

Образложење

Недавном одлуком Уставног суда, која још није објављена, одредба Закона о Агенцији за борбу против корупције, на основу које је донет поменути Правилник, оглашена је неуставном (чл. 56. ст.4). Објављивање ове одлуке је одложено. Та одлука Уставног суда изискује да се члан 56. Закона о Агенцији за борбу против корупције промени, како би лица која су стекла заштиту на основу њега могла да уживају ту заштиту и даље, без обзира на усвајање овог закона. Пошто ће измене тог члана Закона о Агенцији за борбу против корупције свакако доћи на дневни ред Народне скупштине након усвајања Закона о заштити узбуњивача, када се те измене буду вршиле може се уредити и какав ће бити однос између одредаба тог закона и Закона о заштити узбуњивача, због чега се предлаже брисање постојећег члана 40. Предлога закона.

Иначе, и да ова одлука Уставног суда није донета, сматрамо да Предлог за престанак важења члана 56. ЗАБПК није добар. Наиме, поменути члан тог закона би требало изменити упоредо са доношењем овог закона или у кратком року након тога, како би се прописало поступање Агенције по пријавама кршења закона за које је надлежна, у мери у којој је специфично у односу на одредбе овог закона и овлашћења Агенције. Осим тога, члан 56. Закона о Агенцији се односи и на неке специфичне случајеве пријављивања прекршаја из прописа за које је Агенција надлежна, а не само на заштиту узбуњивача, па не би било оправдано да се у потпуности укине због доношења овог закона.

У вези са овим чланом Предлога, напомињемо да има више прописа који се односе на материју коју ће уредити Закона о заштити узбуњивача. Због тога би требало размотрити измене у сваком од њих, како не би дошло до недоумица у примени. Пропуштена је прилика да се тај посао уради током јавне расправе о нацрту закона. Предуслов за спровођење тих реформи би било да се сагледа које промене прописа долазе у обзир. Таква анализа није вршена, или о њој нема трага у образложењу Предлога, иако смо на потребу да се она изврши указали током јавне расправе. Том приликом смо указали да би „у најмању руку, образложење требало да садржи осврт на то због чега се (не) предлаже промена оних прописа који су донети управо да би се обезбедила заштита узбуњивача, на основу

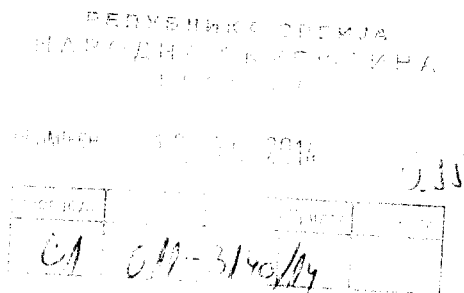
преорука ГРЕКО (промене у члану 38. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, у Закону о државним службеницима и у овде поменутом Закону о Агенцији за борбу против корупције)“.

НАРОДНИ ПОСЛАНИЦИ

Зоран Живковић

Владимир Павићевић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Посланичка група
Социјалистичка партија Србије (СПС)
18. новембар 2014. године
Београд

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
- Председнику -

На основу члана 161. Пословника Народне скупштине – Пречишћен текст („Службени гласник Републике Србије“ бр. 20/12), на **ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ЗАШТИТИ УЗБУЊИВАЧА**, подносим следећи:

А М А Н Д М А Н

Члан 26. став 1. Предлога закона мења се и гласи:

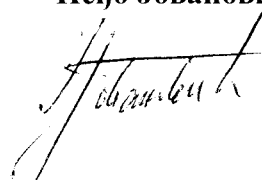
„Поред обавезних елемената из чл. 192. Закона о парничном поступку, тужба за заштиту у вези са узбуњивањем мора да садржи захтев за утврђење да је према узбуњивачу предузета штетна радња са описом и начином предузимања штетне радње. Поред овог обавезног захтева истом тужбом се може тражити:

- 1) забрана вршења и понављања штетне радње;
- 2) уклањање последица штетне радње;
- 3) накнада материјалне и нематеријалне штете;
- 4) објављивање пресуде у средствима јавног информисања о трошку туженог којом је узбуњивачу пружена судска заштита у смислу овог члана“.

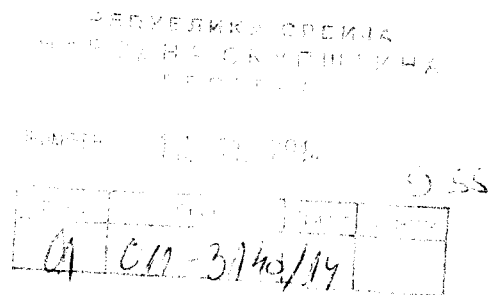
Образложење

Предложеним амандманом се члан 26. став 1. усклађује са одредбама Закона о парничном поступку. Утврђење (деклараторни део тужбеног захтева) да је према узбуњивачу предузета штетна радња мора бити обавезни део сваке тужбе за заштиту узбуњивача, јер ако се не утврди да је штетна радња предузета не могу се тражити други видови судске заштите кроз судску одлуку (забрана да се штетна радња понови, уклањање последица, накнада штете, објављивање судске одлуке). Утврђење да је штетна радња предузета је претходно (прејудицијелно) питање од чијег решења зависи да ли узбуњивач може истицати било који од наведених споредних тражења.

НАРОДНИ ПОСЛАНИК
Иеђо Јовановић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Посланичка група
Социјалистичка партија Србије (СПС)
18. новембар 2014. године
Београд

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
- Председнику -

На основу члана 161. Пословника Народне скупштине – Пречишћени текст („Службени гласник Републике Србије“ бр. 20/12), на **ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ЗАШТИТИ УЗБУЊИВАЧА**, подносим следећи:

А М А Н Д М А Н

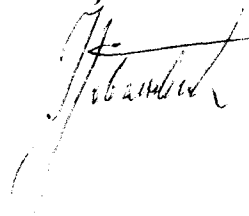
У члану 32. Предлога закона став 2. мења се и гласи:

„Предлог за одређивање привремене мере може се поднети пре покретања судског поступка, приликом покретања судског поступка као саставни део тужбе, у току трајања судског поступка, као и по окончању судског поступка све док извршење не буде спроведено“.

Образложење

Предложеним амандманом се члан 32. у ставу 2. усклађује са одредбама Закона о парничном поступку. Привремена мера је у судској пракси најчешће садржана у тужби тако да се одређивање привремене мере најчешће тражи приликом покретања судског поступка. Стога се мора интервенисати у предложеном члану, који ову процесну могућност пропушта да предвиди и регулише, јер би се на тај начин ускратило право тужиоцу на процесну могућност којом он има право да располаже у поступку.

НАРОДНИ ПОСЛАНИК
Неђо Јовановић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Посланичка група
Социјалистичка партија Србије (СПС)
18. новембар 2014. године
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Београд, 18. новембар 2014. године

555

Број	Датум	Потпис	Место
09	08.11.14		

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
- Председнику -

На основу члана 161. Пословника Народне скупштине – Пречишћени текст („Службени гласник Републике Србије“ бр. 20/12), на **ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ЗАШТИТИ УЗБУЊИВАЧА**, подносим следећи:

А М А Н Д М А Н

У члану 2. став 1. тачка 2) Предлога закона мења се и гласи:

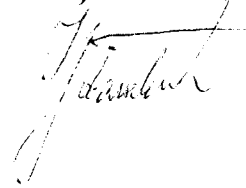
„ 2) „узбуњивач“ је физичко лице које изврши узбуњивање у вези са својим радним ангажовањем, поступком запошљавања, коришћењем услуга државних и других органа, носилаца јавних овлашћења или јавних служби, пословном сарадњом, правом власништва на привредном друштву и у другим ситуацијама у којим је узбуњивање извршено због повреде јавног интереса“.

Образложење

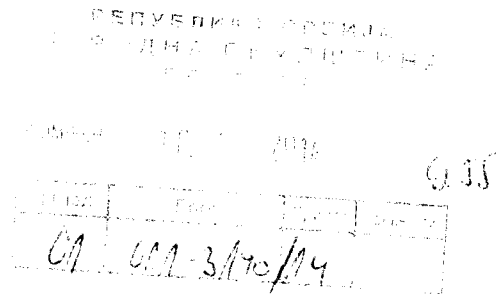
Предложеним амандманом се у чл. 2. тач. 2. другог става Закона о заштити узбуњивача проширује круг зашћених лица која по одредбама истог закона имају легитимацију узбуњивача. То значи да узбуњивач може бити и свако физичко лице које се нађе у ситуацији да изврши узбуњивање због повреде јавног интереса оди. коруптивног деловања. Таквих ситуација у нашем друштву у којем је корупција присутна са тенденцијом да буде још већа, а самим тим и опаснија по друштво и правни систем, има много више од набројених случајева у предложеном тексту чл. 2. закона. Предложеним амандманом се задржава потреба да се наведу облици повреде јавног интереса као најосетљивији случајеви у којим се узбуњивање врши због повреде јавног интереса (радио ангажовање, запошљавање, коришћење услуга државних и других органа, носилаца јавних овлашћења или јавних служби, пословна сарадња, право власништва на привредном друштву).

Међутим, повреда јавног интереса због којег је извршено узбуњивање није везана само за наведене облике јер се та повреда може десити и у вези са правом власништва над предузетничком радњом оди. код предузетника а не само код привредног друштва (који је иначе наведеи у тач. 3. истог члана овог закона), затим код одређеног броја и форми удружења грађана и сл. Стога се предложеним амандманом постиже већи обим права на заштиту било код физичког лица које се нађе у ситуацији да изврши узбуњивање због повреде јавног интереса.

НАРОДНИ ПОСЛАНИК
Неђо Јовановић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Посланичка група
Социјалистичка партија Србије (СПС)
18. новембар 2014. године
Београд

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
- Председнику -

На основу члана 161. Пословника Народне скупштине – Пречишћени текст („Службени гласник Републике Србије“ бр. 20/12), на **ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ЗАШТИТИ УЗБУЊИВАЧА**, подносим следећи:

А М А Н Д М А Н

У члану 23. Предлога закона став 6. мења се и гласи:

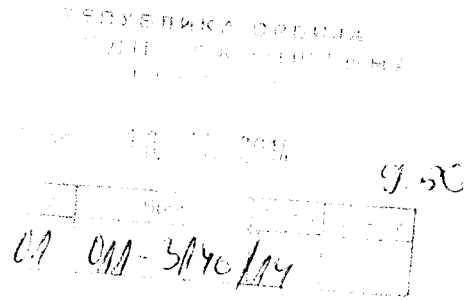
„У поступку пред судом по тужби за заштиту у вези са узбуњивањем сходно се примењују одредбе Закона о парничном поступку којим се уређују посебни поступци, а који од посебних поступака ће бити примењен на коикретну ситуацију зависи од начина и облика узбуњивања“.

Образложење

Предложеним амандмаиом се прецизије и јасније регулиште поступак у коме се остварује судска заштита узбуњивача. Предлагач је дао само једну процесно-правну могућност вођења поступка у коме се остварује судска заштита узбуњивача а то је посебни поступак у радним споровима. Међутим, узбуњивање не мора увек да буде (и ако најчешће јесте) везано за радно-правни статусе и радне односе. Узбуњивањем се може указати на коруптивна деловања и у другим областима и ситуацијама које нису везане за радне односе као што су пословни односи у привреди, заштити здравља људи, заштити животне средине и др. Сви ти начини узбуњивања морају равноправно и једнако уживати судску заштиту.

НАРОДНИ ПОСЛАНИК
Неђо Јовановић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Посланичка група НОВА СРБИЈА
18.11.2014. године
Београд

ПРЕДСЕДНИКУ
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

На основу члана 161. Пословника Народне скупштине Републике Србије на Предлог закона о заштити узбуњивача подносим

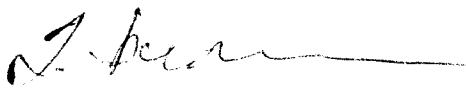
А М А Н Д М А Н

У члану 18. у ставу 4. после речи: „у року од 15 дана од дана пријема и о томе“ додаје се реч „истовремено“.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Текст сваког закона треба да је максимално прецизан а његове одредбе не треба да остављају простор за било какву дилему или различито тумачење. Зато решењем у овом амандману предлажем да се изричито нагласи да орган коме је иницијално достављена информација, а који је утврдио да није надлежан за поступање по њој и који је због тога прослеђује органу који је стварно надлежан, има обавезу да узбуњивача о тој чињеници обавести истовремено са прослеђивањем информације стварно надлежном органу.

Народни посланик

Дубравка Филиповски

РЕПУБЛИКА СБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Посланичка група СПО-ДХСС
Београд 17.11.2014.године

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
БЕОГРАД

ПРИМЉЕНО: 18. 11. 2014

855

Бр. јед.	Број	Прилог	Вредности
01	211-3140		

114

ПРЕДСЕДНИКУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

На основу члана 161.ст.1. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС“ бр.20/12-пречишћен текст), подносим на ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ЗАШТИТИ УЗБУЊИВАЧА следеће амандмане:

АМАНДМАН I

У Предлогу закона о заштити узбуњивача у члану 2. тачка 1) иза речи: „информације о“, додају се речи: „извршењу кривичног дела“,.

У тачки 7) иза речи: „недозвољени положај“ додају се речи: „односно предузимање другог понашања које представља злостављање на раду у смислу прописа који регулишу спречавање злостављања на раду“.

Образложење

Ради избегавања недоумица у тумачењу ли се закон односи и на случајеве пријављивања кривичног дела, предлаже се уништење наведене одреднице, будући да се о лицима која открију кривична дела треба обезбедити третман који имају узбуњивачи.

Формулација из тачке 7) предложеног члана се проширује тако да се она односи и на све оне случајеве који представљају злостављање на раду, а што сада дефинише члан 6. Закона о спречавању злостављања на раду, будући да се узбуњивач може злостављати и на начине који нису предвиђени предложеном тачком 7) овог члана али јесу предвиђени чланом 6. наведеног закона. С тога нема потребе сужавати појам злостављања у Закону о заштити узбуњивача од злостављања у смислу Закона о спречавању злостављања на раду.

АМАНДМАН II

У члану 4. иза речи: „радње“ додају се запета и речи: „као и претња штетном радњом или на други начин стављање у изглед штетне радње због узбуњивања или изражене намере за узбуњивањем“.

Образложење

Узбуњивачи се требају мотивисати, са једне стране, а послодавцима и надлежним органима се требају ставити у изглед санкције уколико предузимају мере које демотивишу узбуњиваче.

АМАНДМАН III

У члану 16. став 1. иза речи: „Послодавац“, додаје се запета и речи: „осим правних лица основана искључиво приватним капиталом.“.

Образложење

Интереси због којих се доноси овај закон су заштита претежно јавног капитала и других тешких повреда. У случају унутрашњег узбуњивања код приватних компанија, послодавци су ти који штите своје интересе кроз постављање система који обезбеђује поштовање оних прописа којима се чува интерес послодавца. У том смислу, није исто унутрашње узбуњивање код државног органа, где свако кршење прописа подрива јавни интерес, и узбуњивање код приватних компанија где на пример крађа шрафоске робе штети искључиво интересу послодавца. Због тог сматрамо да она правна лица која послују искључиво приватним капиталом, не треба опретерити новом дужношћу да у својим просторијама истичу још један од сијасет правилника који се неће примењивати само због чињенице што су истакнути на просторијама, јер је доказано да свака непоредна бирократизација доводи до корупције будући да инспектори који не могу пронаћи другу замерку некој приватној фирми, могу пронаћи то да нису истакли правилник.

Насупрот приватним компанијама, тежња предлагача да овај правилник постоји код свих других послодавца (државних органа, јавних предузећа, међовитих јавно приватних фирми) је сасвим оправдана.

АМАНДМАН IV

У члану 18. речи: „непосредно надређеног органа“ се замењују речима: „сваког надређеног органа по избору узбуњивача“.

Образложење

Не треба ограничавати узбуњивача којем надређеном органу од свих надређених органа ће се обратити уколико постоји околности из члана 18. став 2. будући да узбуњивач може имати сумњу у погледу тога да руководиоцу подређеног органа на пример свесно и намерно дозвољава кршење прописа руководиоцу подређеног органа. Зато му се треба омогућити слобода да узбуњивање врши било ком органи који је хијерархијски изнад органа поводом којег врши узбуњивање, без обзира на степен надређености.

АМАНДМАН V

У члану 21. став 1. тачка 13) иза речи: „других лица“ додају се речи: „или спречавање злостављања на раду у смислу закона којим се спречава злостављање на раду“.

Образложење

Образложење овог амандмана је бити истоветно као и образложење амандмана I на члан 2. тачка 7.

АМАНДМАН VI

У члану 29. иза додаје се став 2. који гласи:

„Уколико је информација поводом које је извршено узбуњивање довела до судског или другог правног поступка у којем је правноснажном пресудом или коначним решењем утврђена повреда прописа, кршење људских права, вршењу јавних овлашћења противно сврси због које је поверено, опасност по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину, односно могућност наступања штете великих размера, или је поводом информације покренут кривични поступак, терет доказивања је на послодавцу.“

Образложење

Овај амандман је јасан само по себи и представља пружање гаранција узбуњивачу да да уколико су околности наведене овим амандманом утврђење одлуком суда или надлежног органа, или је јавни тужилац заузео став да се ради о кривичном делу, да у таквим околностима узбуњивачу ни у ком случају не могу бити повређена права због достављене информације.

АМАНДМАН VII

У члану 31. додаје се нови став 2. који гласи:

„Ако тужилац два пута узастопно изостане са рочишта за главну расправу на која је уредно је позван, а свој изостанак не оправда, тужба се сматра повученом“.

Образложење

Будући да узбуњивач је радно ангажован код послодавца који му крши права поводом чега подноси тужбу у складу са овим законом, потребно је релаксирати узбуњивача, будући да због различитих степена повреда права може доћи до тога да послодавац опструира објективну могућност запосленог узбуњивача да се одазове суду, или могу постојати други важни разлози за недолазак узбуњивача а који нису лако доказиви нити у смислу општег парничног поступка прихватљиви. Зато овво одредбом као специјално треба дерогирати правило из Закона о парничном поступку да неправдан изостанак тужиоца или тужиоца и туженог води повлачењу тужбе, а у циљу релаксације узбуњивача.

Не треба сраховати при том од одуговлачења судског процеса, јер камо среће да број узбуњивача буде велики.

НАРОДНИ ПОСЛАНИК

ОЛГИЦА БАТИЋ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Посланичка група
Социјалистичка партија Србије (СПС)
18. новембар 2014. године
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА

Број: 11.9.2014

9 55

Име	Поз	Глас	Билт
СД	СД-ЗМ	МЧ	

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
- Председнику -

На основу члана 161. Пословица Народне скупштине – Пречишћени текст („Службени гласник Републике Србије“ бр. 20/12), на **ПРЕДЛОГ ЗАКОИА О ЗАШТИТИ УЗБУЊИВАЧА**, подносим следећи:

А М А Н Д М А Н

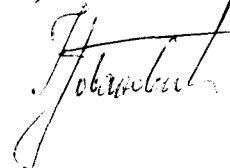
У члану 11. Предлога закона став 2. тачка 2) мења се и гласп:

„ 2) Поред захтева за поступање у вези са информацијом којом се врши узбуњивање, захтева и противправну имовинску или неимовинску корист за себе или другог“.

Образложење

Предложеном амандманом се прецизира и чини јасном злоупотреба узбуњивања када узбуњивач поступа са намером прибављања противправне користи коју уједно и захтева достављањем информације. Стицање противправне имовинске користи у себи садржи поред елемента противправности који се манифестује у противправном деловању и елемент видова противправне користи при чему остварена противправна корист може бити имовинска или неимовинска. Осим тога, предложеним амандманом се прецизира и начин реализовања намере да се оствари противправна корист како за самог узбуњивача тако и за другог за кога и због кога узбуњивач чини злоупотребу.

НАРОДНИ ПОСЛАНИК
Неђо Јовановић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Посланичка група Демократска странка
18. новембар 2014. године
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
БЕОГРАД

ПРИМУЉЕНО: 18. 11. 2014.

Број	Датум	Правил	Број
91	011-3142		

**ПРЕДСЕДНИКУ
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ**

На основу члана 161. Пословника Народне скупштине, на Предлог закона о заштити узбуњивача, подносимо амандмане:

А М А Н Д М А Н И

У Предлогу закона о заштити узбуњивача, у члану 2. тачка 1) мења се и гласи:

„1) „узбуњивање“ је откривање информације о кршењу прописа, кршењу људских права, вршењу јавног овлашћења противно сврси због које је поверено, опасности по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину, као и ради спречавања штете великих размера, учињено у складу са овим законом;

У тачки 2) речи: „у вези са својим радним ангажовањем, поступком запошљавања, коришћењем услуга државних и других органа, носилаца јавних овлашћења или јавних служби, пословном сарадњом и правом власништва на привредном друштву“ замењују се речима: „у складу са овим законом“.

У тачки 3) реч: „послодавац“ и у свим другим члановима у овом закону у одређеном падежу замењује се речју: „организација“ у одговарајућем падежу.

Тачка 7) мења се и гласи:

„7) „штетна радња“ је свако чињење или нечињење у вези са узбуњивањем којим се узбуњивачу или лицу које има право на заштиту као узбуњивач угрожава или повређује право или интерес који није противан закону, односно којим се та лица стављају у неповољнији положај.“

Образложење

Предложена дефиниција не садржи поступање у складу са правилима откривања информација која је прописана овим законом. Уколико дефиниција не буде допуњена, појам узбуњивања би обухватао и многе ситуације у којима не би постојала законска заштита, што би могло створити тешкоће у примени закона.

Уколико дефиниција не буде допуњена, било би потребно да се допуни више других одредаба закона.

Из образложења тачке 3) се не види због чега је извршено ограничење по основу наведених облика повезаности између узбуњивача и органа или организације код којег је дошло до угрожавања јавног интереса. Није јасно због чега би се статус узбуњивача условљавао било којим обликом повезаности узбуњивача и органа код којег је дошло до повреде јавног интереса.

Термин „послодавац“ је неадекватан у предложеном закону, представља само синоним за орган, организацију, правно лице или привредни субјект у којем је дошло до повреде јавног интереса. Због тога предлажемо замену неадекватне речи „послодавац“, релативно неутралном речју „организација“.

Изменама тачке 7) представља основу заштите узбуњивача, а њено не усвајање би орган или појединац који спроводи одмазду („штетну радњу“) према узбуњивачу могао да с правом тврди да радња није последица узбуњивања, већ неких других чинилаца (на пример, да је запосленом умањена плата због кашњења на посао, а не због тога што је указао на неправилности).

А М А Н Д М А Н II

У члану 3. став 1. мења се и гласи:

„Забрањено је спречавање узбуњивања које се врши у складу са овим законом.“

О б р а з л о ж е њ е

Предлогом закона, у члану 2. међу дефиницијама дефинише узбуњивање као „откривање информације о кршењу прописа, кршењу људских права, вршењу јавног овлашћења противно сврси због које је поверено, опасности по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину, као и ради спречавања штете великих размера“. Уколико се овај део дефиниције не промени, она у оквиру члана 3. прописује забрану спречавања узбуњивања које се врши у складу са овим законом. С друге стране, не би било забрањено спречавање оних видова узбуњивања које су супротности са одредбама овог закона, што ће у неким случајевима бити и дужност органа на основу других прописа.

А М А Н Д М А Н III

У члану 5. тачка 2) мења се и гласи:

„2) открије информацију из члана 2. тачка 1) овог закона (у даљем тексту: информација), непосредно након сазнања за извршену радњу због које се врши узбуњивање или након што је проверио податке битне за узбуњивање, а најкасније у року од годину дана сазнања за радњу и десет година од дана извршења те радње;“

После тачке 3) додају се тач. 4), 5), 6) и 7) које гласе:

„4) према знању узбуњивача, информација није од раније позната послодавацу, овлашћеном органу, односно јавности;

5) није тражио за себе или другог неку корист како не би открио информацију;

6) није стављао у изглед да ће открити информацију ако послодавац не учини неку радњу, изузев када се тражење односи на отклањање незаконитости или опасности из члана 2. тачка 1) овог закона;

7) није објавио посебно осетљиве податке о личности који нису од значаја за отклањање незаконитости или опасности из члана 2. тачка 1) овог закона.“

Образложење

Предложеним амандманом се омогућава посебан механизам законске заштите примене и у случајевима када је „узбуњивање“ било очигледно несавесно. Усвајање амандмана би довело до тога да се заштита пружа увек када узбуњивач информацију достави непосредно по сазнању за незаконитост или опасност и у ситуацијама када то учини након што је извршио неопходне и разумне провере података који су битни за узбуњивање. Амандманом се задржава постојеће решење у погледу максималних рокова за узбуњивање (годину дана од сазнања за повреду или опасност, десет година од догађаја).

Нова тачка 4) има за циљ да се предвиди да ће посебну заштиту по правилима из овог закона уживати оно узбуњивање које примаоцу пружа неке нове информације.

Предложеним амандманом предвиђају се и нове тачке 5) и 6) које обухватају ситуације када узбуњивач не поступа у јавном интересу, већ даје примат сопственом, пре него што открије информацију. У Предлогу закона недостаје као елемент савесности која би оправдала пружање посебне заштите на основу овог закона, необјављивање сувишних података о личности.

АМАНДМАН IV

У члану 8. испред става 1. додаје се нови став 1. који гласи:

„Службено лице, које достави информацију у оквиру вршења своје службене дужности, није узбуњивач“.

Досадашњи став 1. постаје став 2.

Образложење

Предложеним амандманом дајемо основу постојећих дефиниција, службено лице је узбуњивач, зато што не постоји одредба која би прописивала да достављање информације од стране службеног лица није узбуњивање. Према постојећим дефиницијама, достављање таквих информација представља

„откривање информације у вези са његовим радним ангажовањем“ (члан 2. тачка 2)). Усвајањем овог амандмана нелогичност би се отклонила.

А М А Н Д М А Н V

У члану 9. после речи: „података“ тачка се замењује запетом и додају се речи: „а само није тражењем повредило закон.“

О б р а з л о ж е њ е

Усвајањем овог амандмана, заштиту би као узбуњивачи уживали и они тражиоци информација према којима буде предузета нека штетна радња зато што су у допису којим траже неке податке, уједно изнели заштићене податке о личности или лажне оптужбе за кривично дело. Амандманом се избегавају ову проблеми. Логично је да ова лица испуњавају исте оне услове који се траже и за узбуњиваче (нпр. члан 5.), али би то захтевао већу интервенцију на овом члану Предлога закона. Ове промене представљају и последицу амандмана 3. на члан 5.

А М А Н Д М А Н VI

После члана 9. додаје се назив члана и члан 9а који гласе:

„Учешће у истраживању или анкети

Члан 9а

Информација која се открива у анонимном истраживању, анкети или у другом поверљивом обраћању не сматра се узбуњивањем.

Давалац обавештења из став 1. овог члана чији је идентитет откривен ужива заштиту као узбуњивач у складу са овим законом.

Право на заштиту из став 2. овог члана не искључује право на накнаду штете због нарушавања поверљивости.“

О б р а з л о ж е њ е

Овај амандман омогућава да се штите и лица која нису вољни узбуњивачи, већ то постају кршењем правила о поверљивости, било да је реч о анонимном истраживању, анкети или поверљивом обраћању (нпр. адвокату, свештенику, лекару). У случају да је њихов идентитет откривен, они би уживали заштиту као узбуњивачи. Поред остваривања права из овог закона, они би имали право на накнаду штете против лица које је нарушило поверљивост, ко год то био.

А М А Н Д М А Н VII

У члану 11. став 2. тач 1) и 2) мењају се и гласе:

„1) достави информацију за коју је знало да није истинита, потпуна или ажурна;“

„2) уз информацију којом врши узбуњивање, захтева неку противправну корист за себе или другог или предузимање неке противправне радње, износи заштићене податке о личности, износи непроверене тврдње као песумњиво тачне или на други начин свесно крши закон.“

Образложење

Појам истинитости није довољно разјашњен предлогом закона, што може да створи проблеме у примени. Предложена допуна има за циљ да неке од тих проблема реши, али само оне које је сада могуће предвидети и предупредити.

А М А Н Д М А Н VIII

У члану 12. став 4. на крају текста реч: „јавности.“ замењује се речима: „већем броју лица којима је информација непосредно упућена.“

Образложење

Појам „јавност“ није дефинисан у Предлогу закона. У циљу отклањања овог недостатка уводи се опишљивији критеријум – да је информација непосредно учињена доступном „већем броју“ одређених или одредивих лица.

А М А Н Д М А Н IX

Назив члана 13. и члан 13. мењају се и гласе:

„Начин откривања информације

Члан 13.

Откривање информације садржи податке о кршењу прописа, кршењу људских права, вршењу јавног овлашћења противно сврси због које је поверено, опасности по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину или податке о опасности од штете великих размера.

Документ који садржи информацију узбуњивач не мора да потпише, нити да достави друге податке о себи.

Лице које није поступило на начин из ст. 2. овог члана ужива заштиту као узбуњивач од момента откривања идентитета, ако су испуњени други услови прописани овим законом.

Послодавац и овлашћени орган дужни су да поступају и по анонимним обавештењима у вези са информацијом, у оквиру својих овлашћења, а у сваком

случају тако што ће проверити изнете наводе ако је информација поткрепљена проверљивим подацима, односно доказима.“

Образложење

Овај амандман се односи на садржај дописа или другог обраћања које чини узбуњивач када открива „информацију“. Информација није идентичан појам са документом који узбуњивач упућује када врши узбуњивање. Тај документ садржи „информацију“ (на пример, опис неког кривичног дела или повреде људског права), али и друге податке – нпр. потпис самог узбуњивача, разматрање неких других питања која је узбуњивач довео у везу са самом „информацијом“. У овом члану се, насупрот томе, користи реч чије је значење већ дефинисано у члану 2. и члану 5. и за потпуно другу ствар, што је правно недопустиво. Због тога предложени амандман који би отклонио ову крупну грешку.

Наравно, било би далеко боље да су се творци Предлога закона, уместо коришћења термина „информација“, определили за неке друге, који би изазивали мање недоумица – нпр. у Моделу Закона о узбуњивању и заштити узбуњивача, који су творци Предлога закона имали на располагању, прави се јасна разлика између „угрожавања јавног интереса“ и „обавештења о угрожавању јавног интереса“.

Прва измена је у вези са предложеном изменом наслова изнад овог члана. У Предлогу закона у овој одредби су начињене две крупне грешке. Описано је шта све информација треба да садржи, при чему је то учињено као да се од узбуњивача тражи да кумулативно наведе све ове разне облике угрожавања јавног интереса, а у ствари, он ће навести само једну од њих – нпр. само „кршење људских права“. Због тога је неопходно речи „као и“ заменити речју „или“.

Друга грешка је вероватно нестала конирањем дефиниције из члана 2. у овом члану. Оно што је тачно у дефиницији, није тачно у опису садржаја информације. Тако се узбуњивање може вршити „ради спречавања штете великих размера“ (циљ такве врсте узбуњивања). Међутим, сама информација коју узбуњивач доставља говориће „о опасности од штете великих размера“ (опис претње по јавни интерес).

Да би се узбуњивачу уопште могла пружити законска заштита од штетних радњи, неопходно је да постоји поуздан начин да се утврди да је неко лице извршило узбуњивање. Тако нешто није могуће учинити ако сам узбуњивач не остави податке на основу којих се његов идентитет може утврдити. Лица која не оставе овакве податке о себи могу бити изложени штетној радњи једино ако онај ко спроводи одмазду сумња или истражује ко је доставио или објавио информацију. Таква лица би, уживала заштиту „као узбуњивачи“ ако буду изложени штетним радњама.

Допуна у овом члану има за циљ да прецизира минимум активности које „послодавац“ и овлашћени орган имају у случајевима када добију информацију анонимно. У таквим ситуацијама, (поред онога што иначе имају прописано у оквиру њихових овлашћења), они би били дужни да провере изнете наводе у

сваком случају када је „информација“ (то јест, указивање на повреду или опасност) поткрепљена проверљивим подацима или доказима.

А М А Н Д М А Н Х

После члана 13. додаје се назив члана и члан 13а који гласе:

„Намера да се изврши узбуњивање

Члан 13а

Откривање информације се врши тако да се из обраћања може јасно сагледати намера лица да изврши узбуњивање, или достављањем докумената који очигледно указују да је прекршен попис или људско право, да је јавно овлашћење вршено противно сврси због које је поверено, да постоји опасност по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину, или да прети штета великих размера.“

Образложење

Уношење ове одредбе је значајно како би органи којима се узбуњивач обратио били у могућности да препознају да је реч о узбуњивању и да могу да поступи у складу са обавезама које им доноси овај закон. Било би непримерено да органи имају такву обавезу и у случајевима када указивање на неку „информацију“, то јест на кршење правила или опасност није директно, већ се само узгредно помиње, на пример, у неком допису који је упућен институцији са другом сврхом.

А М А Н Д М А Н Х I

У члану 14. став 4. после речи: „закон“ тачка се замењује запетом и додају се речи: „и да га објави на својој интернет презентацији.“

Образложење

Осим достављања правила о узбуњивању, амандманом се предвиђа и њихово објављивање на интернет презентацији „послодавца“, што омогућава шире упознавање са правилима, али и контролу да ли је послодавац извршио обавезу.

А М А Н Д М А Н Х II

У члану 15. став 2. после речи: „информације“ тачка се замењује запетом и додају се речи: „или у краћем року, ако је прописан.“

У ставу 4. после речи: „предузетим у поступку“ запета и речи: „као и да омогући узбуњивачу да изврши увид у списе предмета и да присуствује радњама у поступку“ бришу се.

Образложење

Могуће је да ће „послодавац“ већ имати неким законом дефинисану обавезу да поступи у краћем року, па би се овом допуном требало отклонити свака могућност колизије прописа.

Уколико се предвиђа, као што се то сада чини, да узбуњивач може да изврши увид у списе и да присуствује радњама у поступку „у складу са законом“, то значи да је ова норма непотребна, јер је већ (тим другим) законом прописано да ово право постоји. Уколико Предлагач закона сматра да би требало дати узбуњивачима неко право које је шире од оног које би иначе имали на основу других прописа, онда је требао да предложи такву допуну ове одредбе.

АМАНДМАН XIII

У члану 16. ст. 3., 4. и 5. бришу се.

Образложење

Акти ниже правне снаге не смеју бити у супротности са актима више правне снаге, њима се не може умањити обим права или ускратити неко право које проистиче из закона, тако да су наведене одредбе сувишне.

Током јавне расправе, Предлагач није објаснио због чега су ове одредбе потребне, нити је то учинио у датом образложењу.

АМАНДМАН XIV

У члану 17. реч: „правосућа“ замењује се речима: „државне управе“.

Образложење

У време када је почето да се ради на изради овог закона, за то је било надлежно јединствено министарство правде и државне управе, још пре 2014. године после поделе надлежности током Владе из 2014 године, тај посао је наставило Министарство правде. Само мали део одредби се примењује се на области које припадају правосућу. С друге стране, овај закон ће највећу примену имати управо у органима државне управе и локалне самоуправе, као и у другим институцијама јавног сектора, која су сва обухваћена „Стратегијом реформе јавне управе“. Поред тога, и у самом Предлогу закона се каже да надзор над његовим спровођењем врши „управна инспекција“, као организациона целина у оквиру

Министарства државне управе и локалне самоуправе, које не постоји. Због свега овога би било логично да министар надлежан за ту област донесе и планирани подзаконски акт.

А М А Н Д М А Н XV

У члану 18. став 1. после речи: „овлашћеном органу“ тачка се замењује запетом и додају се речи: „или било којем од више овлашћених органа.“

Став 2. мења се и гласи:

„Ако се узбуњивање односи и на лица радно ангажована у овлашћеном органу, узбуњивач ће се обратити руководиоцу тог органа, а ако се узбуњивање односи на руководиоца овлашћеног органа или на овлашћени орган у целини, узбуњивач ће се обратити другом овлашћеном органу, уколико постоји или непосредно надређеном органу.“

Став 3. мења се и гласи:

„Овлашћени орган је дужан да започне поступање по информацији из става 1. овог члана у року од 15 дана од дана пријема информације и да у току тог поступка или по његовом окончању, ако није другачије прописано:

- 1) утврди истинитост навода о повредама и опасностима из члана 2. тачка 1) на које је узбуњивач указао као и онима на које пази по службеној дужности;
- 2) предузме мере на спречавању, односно отклањању повреда и опасности;
- 3) утврди ко је одговоран за повреде и опасности;
- 4) покрене одговарајући поступак против одговорног лица;
- 5) покрене одговарајући поступак за накнаду штете која је настала услед повреде и опасности.“

У ставу 4. реч: „овлашћени“ брише се.

У ставу 5. речи: „које је узбуњивачу обезбедио орган који му је обавештење уступио“ замењају се речима: „прописане овим законом“.

У ставу 6. реч: „овлашћени“ брише се.

У ставу 7. после речи: „предузетим у поступку“ запета и речи: „као и да омогући узбуњивачу да изврши увид у списе предмета и да присуствује радњама у поступку, у складу са законом“ бришу се.

Образложење

Предложеним амандманом се отклања свака сумњу у вези са тиме да ли неки од органа има приоритет, у пракси имамо много ситуација где ћемо имати више надлежних органа.

Предлог закона садржи нелогично решење, да ће надлежни орган пружити узбуњивачу мере заштите које му је претходно пружио ненадлежни орган. Тај орган је можда пропустио да учини нешто на шта је по закону био обавезан, па

надлежни орган не би требало да те грешке понови, већ да поступи онако како закон налаже.

Уколико ће узбуњивачу орган омогућити увид у списе и присуство радњама у поступку „у складу са законом“ (неким другим), онда ова одредба није потребна, јер је та ствар већ уређена другим законом. Уколико су творци закона желели да конституишу неко право за узбуњиваче које тренутно не постоји, онда је то требало да наведу.

А М А Н Д М А Н Х V I

У члану 19. после става 1. додају се нови ст. 2. и 3. који гласе:

„Јавност се може узбунити, након претходног обавештавања овлашћеног органа, када се поступак пред тим органом не води у разумном року или када је овлашћени орган неправилно водио поступак.

Јавност се може узбунити, без претходног обавештавања послодавца или овлашћеног органа, када узбуњивач објављује информације за које је већ прописана обавеза објављивања.“

Досадашњи став 2. постаје став 4.

О б р а з л о ж е њ е

Предлог закона не уређује могућност узбуњивања јавности након што су извршени претходни процедурални кораци (унутрашње узбуњивање, узбуњивање пред овлашћеним органом). Због тога је потребно наћи решење за разне ситуације када је такво узбуњивање оправдано.

А М А Н Д М А Н Х V I I

Члан 20. мења се и гласи:

„Члан 20.

Информација која садржи тајни податак не сме се саопштити јавности, ако се циљ узбуњивања може постићи и без тајног податка или ако се објављивањем таквог податка наноси већа штета од штете на коју се у информацији указује.

Не сме се саопштити јавности тајни податак који носи највиши степен тајности у складу са законом којим се уређује тајност података.“

О б р а з л о ж е њ е

Предложеним амандманом предвиђено је другачије решење од предвиђеног предлогом закона као општи стандард за поступање приликом узбуњивања јавности – да се не сме објавити тајни податак ако се сврха

узбуњивања постиже и без њега или ако се на тај начин наноси већа штета него да узбуњивања нема. Најзад, задржана је апсолутна забрана узбуњивања јавности, али само код тајних података највишег степена (уместо садашње апсолутне забране за било који тајни податак).

АМАНДМАН XVIII

Члан 21. мења се и гласи:

„Члан 21.

Послодавац не сме чињењем или нечињењем да стави узбуњивача у неповољнији положај у вези са узбуњивањем.

Стављање у неповољнији положај је свака одлука неповољна по узбуњивача или повезано лице, код које се чин узбуњивања наводи као разлог за доношење одлуке.

Стављање у неповољнији положај јесте и свако друго чињење или нечињење послодавца, после достављања информације, које је неповољно по узбуњивача или повезано лице и за које послодавац не може доказати да није у вези са узбуњивањем.

Одредбе општег акта којима се узбуњивачу ускраћује или повређује право, односно којима се ова лица стављају у неповољнији положај у вези са узбуњивањем, ништаве су.“

Образложење

Предлагач овим члану разрађује један од два прописана облика „штетне радње“. Штетна радња је дефинисана као „свако чињење или нечињење у вези са узбуњивањем којим се узбуњивачу или лицу које има право на заштиту као узбуњивач угрожава или повређује право, односно којим се та лица стављају у неповољнији положај“. „Штетна радња“ је већ забрањена у члану 4, без ближе разраде модалитета. У овом члану се она поново забрањује, али се помиње само један од облика штетне радње „стављање у неповољнији положај“ (у ставу 1), док се у ставу 2. помињу и неки други облици штетне радње (ускраћивање права општим актом). У ставу 1. се наводе, примера ради, неке од области у којима се узбуњивач може ставити у неповољнији положај. Међутим, сви ови примери су из области радног права, што може да наведе на нoгрешан траг, јер се заштита узбуњивача даје и у ситуацијама које уопште нису у вези са радноправним односима – нпр. у вези са пружањем услуга. Решење за тај недостатак могло би да буде навођење и других врста „стављања у неповољнији положај“, али сматрамо да то не би било целисходно. Међутим, највећи проблем предложене одредбе јесте то што уопште није објашњено шта ће се сматрати „стављањем у неповољнији положај“.

А М А Н Д М А Н XIX

У члану 22. додаје се став 2. који гласи:

„Уместо права на отклањање последица штетне радње (повраћај у раније стање), узбуњивач, односно повезано лице, има право да му суд одреди правичну новчану накнаду.“

Образложење

Предложеним амандманом смо покушали да одредбу о накнади штете ближе одредимо и да има смисла једино ако се овим законом предвиди неко посебно право за узбуњивача и повезано лице, које је веће од оних права која би они имали применом ЗОО. Увођењем овог права веома корисног за узбуњиваче који би се након свог чина, и поред заштите која би им била пружена у смислу поништења незаконитог акта, суочили са „тихим бојкотом“ или другим видом освете који је тешко недвосмислено доказати.

А М А Н Д М А Н XX

У члану 25. ст. 2. и 3. речи: „нослове правосућа“ замењају се речима: „послове државне управе“.

Образложење

У претходним амандманима су објашњени разлози због којих је примереније да подзаконске акте у вези са применом овог закона доноси Министарство за државну управу и локалну самоуправу него да то чини Министарства правде.

А М А Н Д М А Н XXI

У члану 26. став 2. брише се.

Образложење

Овим законом се уређује поступак заштите узбуњивача. Штетне радње се, између осталог, могу огледати у доношењу појединачних аката послодавца којим се решава о права, обавезе и одговорности заносленог по основу рада. Штавише, може се очекивати да ће „послодавци“ управо кроз доношење оваквих аката најчешће вршити освету према узбуњивачима (према онима који су у радном односу код њих). Нема доброг разлога због чега би оспоравање управо ових аката било изузето из општег режима заштите узбуњивача, када то већ није учињено са актима који се доносе у другим правно уређеним поступцима.

А М А Н Д М А Н XXII

У члану 29. став 1. реч: „послодавцу“ замењује се речју: „туженом“.

О б р а з л о ж е њ е

Штетну радњу може предузети и друго лице осим „послодавца“, тако да није у реду да се обавеза доказивања одсуства узрочности између узбуњивања и штетне радње везује само за „послодавца“ већ и за сваког другог туженог, како смо ми и предложили амандманом.

А М А Н Д М А Н XXIII

У члану 34. став 1. мења се и гласи:

„Предлогом за одређивање привремене мере може се захтевати да суд одложи правно дејство акта, забрани вршење штетне радње, наложи послодавцу да предузме радњу на коју је овлашћен, ради престанка штетне радње коју врше запослени или друга лица на чије поступање може да утиче, наложи послодавцу предузимање радњи у корист узбуњивача и повезаног лица, као и да наложи отклањање последице проузроковане штетном радњом.“

О б р а з л о ж е њ е

Амандманом смо предложили да привремена мера може обухвати и захтев према туженом послодавцу да предузме радње на које је иначе овлашћен, како би спречио да се постави вршење штетних радњи према узбуњивачу од стране других запослених или лица на чије понашање послодавац може да утиче. Друга предложена допуна има за циљ омогући пружање активне заштите узбуњивачу против нечињења.

А М А Н Д М А Н XXIV

Члан 36. мења се и гласи:

„Члан 36.

Надзор над спровођењем овог закона врши управна инспекција.

Инспекција рада и друге инспекције врше надзор над применом одредаба овог закона које су у вези са применом других закона из њихове надлежности.“

О б р а з л о ж е њ е

Предложеним амандманом смо покушали да ипсравимо непрецизности Предлога закона. Није јасно подељена надлежност између управе инспекције и инспекције рада, није одређен јасан начин зашто су обе поменуте инспекције надлежне за надзор над применом свих одредаба закона.

Усвајањем нашег амандмана би се закон допунио тако да се наведу поименце и све друге инспекције које имају одређене надлежности у вези са штетним радњама које се предузимају према узбуњивачима.

А М А Н Д М А Н XXV

После јлана 36. додаје се Глава IVa са називом и називи члаиова и чл. 36a и 36б који гласе:

„Глава IVa Награда

Право на награду узбуњивача

Члан 36a

Узбуњивач, чије је откривање информације довело до прибављања јавних прихода или прихода правног лица и предузетника, а тај приход би изостао да није било узбуњивања има право на новчану награду од лица које је остварило приход.

Узбуњивач право да потражује награду стиче од момента прибављања прихода из става 1. овог члана и доношења коначне одлуке у поступку заштите, уколико се такав поступак води.

Награда за узбуњивача се одређује у односу на висину прибављених прихода умањених за нове и непосредне трошкове и према доприносу узбуњивача.

Награда не може бити мања од 1% нити већа од 10% од прибављеног прихода.

Поступак за остваривање награде због прибављених прихода

Члан 36б

Право на награду из члана 36a остварује се подношењем захтева правном лицу или предузетнику који је остварио приход, односно Влади Србије, Влади АП Војводине, градском или општинском већу, уколико је приход остварен за одговарајући буџет или за јавна предузећа, установе и друге организације чији је оснивач Република Србија, територијална аутономија односно локална самоуправа.

О захтеву из става 1. овог члана доноси се решење, применом закона којим се уређује општи управни поступак.

Решењем из става 2. овог члана одређује се рок за исплату награде који не може бити дужи од годину дана.

Одлука о захтеву из става 2. овог члана је коначна у управном поступку и против ње се може покренути управни спор.“

Образложење

Предлогом закона не садржи одредбе на основу којих би узбуњивач могао да стекне право на награду. Законом треба да понуди и решења која ће се односити и на Право на награду узбуњивача, као и Поступак за остваривање награде због прибављених прихода.

АМАНДМАН XXVI

Члан 39. мења се и гласи:

„ Члан 39.

Подзаконски акт из члана 17. овог закона министар ће донети у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Подзаконски акт из члана 25. став 3. овог закона министар ће донети у року од два месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Послодавци су дужни да донесу општи акт из члана 16. став 1. овог закона, у року од шест месеци од доношења акта из става 1. овог члана.

Правосудна академија ће у сарадњи са министарством надлежним за послове државне управе спровести програм за стицање посебних знања и стручно усавршавање лица која поступају у вези са заштитом узбуњивача до почетка примене овог закона.“

Образложење

Предложеним амандманом предвиђа се доношење подзаконских акта предлажемо да се обавеза министра за послове државне управе. Предложен је краћи рок за доношење програма обуке, како би се обезбедило више довољно времена да се тај програм спроведе до почетка примене закона.

Такође, за доношење општих аката „послодаваца“ предложено је амандманом да се рачунају у односу на време доношења подзаконског акта.

Правосудна академија је обавезана да спроведе програм обуке до почетка примене закона.

АМАНДМАН XXVII

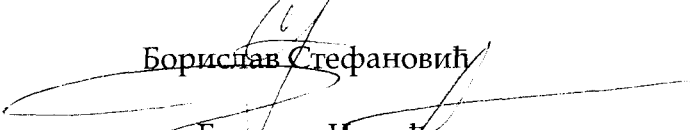
Члан 40. брише се.

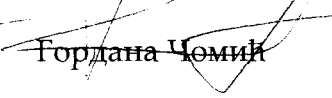
Образложење

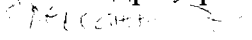
Овим амандманом се само спроводи одлука Уставног суда, која још није објављена, одредба Закона о Агенцији за борбу против корупције, на основу које је донет поменути Правилник, оглашена је неуставном (чл. 56. ст.4). Објављивање ове одлуке је одложено. Та одлука Уставног суда изискује да се члан 56. Закона о Агенцији за борбу против корупције промени, како би лица која су стекла

заштиту на основу њега могла да уживају ту заштиту и даље, без обзира на усвајање овог закона.

НАРОДНИ ПОСЛАНИЦИ

Борислав Стефановић

Гордана Чомић

мр Александра Јерков

Балца Божовић

Дејан Николић
